

Siperianhuskyn jalostusentavoiteohjelma

Hyväksytty rotujärjestön hallituksessa 29.4.2006

Hyväksytty rotujärjestön vuosikokouksessa 20.5.2006

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta on hyväksynyt 26.9.2006

Voimassa 1.1.2007– 31.12.2011

Sisällys:

1.	Yleistä	1
2.	Tausta	2
2.1	Historia.....	2
2.2	Siperianhuskyn alkutaival Suomessa	7
3.	Järjestöorganisaatio.....	7
3.1	Jalostusorganisaatio	8
4.	Nykytilanne	8
4.1	Populaation koko ja rakenne.....	8
4.1.1	Suomen kanta.....	9
4.1.2	Jalostuspohja	10
4.1.3	Siitosmateriaali.....	11
4.2	Luonne ja käyttöominaisuudet.....	16
4.2.1	Nykyinen käyttötarkoitus meillä ja maailmalla	16
4.4.2	Rodunomaiset kokeet	16
4.4.3	Suomen Kennelliiton luonnetesti	19
4.3	Terveys	19
4.3.1	Pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	19
4.3.2	Rodulla Suomessa todetut sairaudet	19
4.3.3	Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista.....	23
4.4	Ulkomuoto.....	23
5.	Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta.....	23
6.	Jalostuksen tavoitteet ja strategiat.....	23
6.1	Visio	23
6.2	Rotujärjestön tavoitteet	24
6.2.1	Rotujärjestön strategiat.....	24
6.2.1.1	Lyhyen aikavälin strategiat	24
6.2.1.2	Pitkän aikavälin strategiat	25
6.3	Uhat ja mahdollisuudet	25
6.4	Riskien hallinta	26
6.5	Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi	26
6.5.1	Toimenpiteet	27
6.5.2	Jalostuskoirille asetetut suositukset	27
6.6	Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta	27
7.	Lähteet	28
8.	Liitteet	29
Liite 8.1	Rodulla kirjallisuudessa esiintyvät sairaudet ja lähdeluettelo	30
Liite 8.2	Siperianhuskyjen suku- ja jalostuslinjat -kaavio.....	32
Liite 8.3	Siperianhuskyn rotumäärittelmä.....	34
Liite 8.4	SHS:n Jalostusneuvojien ohjesääntö ja työohjeet	39
Liite 8.5	Siperianhuskyn valionarvosäännöt	40
Liite 8.6	SHS:n rekikoirakilpailujen- ja rekikoirien koesäännöt	42

1. Yleistä

Siperianhuskyn jalostuksen tavoitteena on käyttöominaisuuksiltaan, luonteeltaan sekä ulkomuodoltaan rotumäärittelmän mukainen, terve rekikoira.

Jalostusentavoiteohjelmaan on kirjattu rodun tausta- ja tilastotietojen lisäksi rodun jalostustavoitteet. Laajempaa rodun esittelyä toimii rotujärjestön kustantama ja myymä ”Siperianhusky -rekikoira”-kirja ja siihen kootut artikkelit.

Jalostuksentavoiteohjelmaan (JTO) kirjatulla tiedoilla ja niiden huomioimisella voidaan ohjata ja seurata rodun kehitystä. Jokaisella rodulla on omat ongelmansa, tavoiteohjelman tarkoitus on tuoda avoimesti esille ne ongelmat, jotka voivat haitata tai jopa estää siperianhuskyn jalostuspyrkimysten saavuttamista. JTO myös kertoo siperianhuskykasvattajalle, minkälainen siperianhuskyn historia on ollut, minkälainen rotu on tällä hetkellä, minkälainen sen tulevaisuudessa pitäisi olla ja miten nämä päämäärät voidaan saavuttaa.

Jalostuksen tavoitteiden kirjaamisen yhteydessä on ohjeeseen kerätty yhteen oleellinen tieto rodusta ja sen tilasta. Tavoiteohjelma on laadittu Suomen Kennelliiton mallin mukaan. Ohjelma on suositus ja ohjeellinen, yksi apuväline jalostaa parempia koiria. Se ei rajoita kasvattajan mielestä hyvän koiran jalostuskäyttöä, eikä estä vapaata kasvatustyötä tai lisää pakotteita, mutta toivottavasti tavoitteiden ja suositusten kirjaaminen saa kasvattajat harkitsemaan jalostussuunnitelmiaan tarkemmin. Kasvattajilla säilyy täysi vapaus ja tietenkin myös vastuu omasta kasvatustyöstään.

Kaikki jalostukseen liittyvä tilastotieto julkaistaan vuosittain rotujärjestön Siperianhusky-lehdessä ja internetsivuilla, viisi-vuosittain tilastotiedot kootaan suuremmaksi kokonaisuudeksi. Viisivuotistilastojen avulla havaitaan tavoiteohjeen mahdolliset muutostarpeet ja tavoitteita voidaan tarkistaa. Ohjelmaan kirjattujen jalostuksen tavoitteiden tulee pysyä jatkossakin rodun kehityksen tasalla.

Ensimmäinen siperianhuskyn jalostuksentavoiteohjelma on hyväksytty Suomalaisen Siperianhusky-seura ry:n (SHS) vuosikokouksessa 16.5.1998, ja siihen on tehty ohjeellinen täsmennys alimman jalostusiän tarkentamiseksi sekä silmätarkastussuosituksista vuosikokouksessa 21.5.2000. Lisäksi rotujärjestön hallitus on 20.8.2005 päättänyt jalostusneuvonnan esityksestä, että yhdistyksen pentuvälitykseen ei oteta välitettäväksi astutusajankohtana alle kaksivuotiaiden vanhempien pentuja, jotta ei annettaisi vääränlaista hyväksyntää ja kannustusta liian nuorten koirien jalostuskäytölle. Rotu ei kuulu Suomen Kennelliiton PEVISA-ohjelman piiriin.

Tällä hetkellä siperianhusky -rotu voi Suomessa suhteellisen hyvin. Rodun populaatio on elinvoimainen ja tasapainoinen, terveys hyvä ja elinikä pitkä. Ns. siitosmatadoreja ei rodussa esiinny. Suurin osa suomalaisista siperianhuskyistä edustavat rodun varhaista käyttötyyppiä, joiden rekikoiraoimaisuudet ovat tallella ja niitä vaalitaan ja kehitetään harrastajien toimesta. Rotujärjestön tavoitteena on säilyttää siperianhusky kaikilta osin rotumääritelmän mukaisena terveenä, hyvä luonteisena ja suorituskykyisenä arktisena rekikoirana. Tähän tavoitteeseen rotujärjestö pyrkii järjestämällä mm. rodunomaisia kilpailu- ja käyttökokeita, kasvattajakoulutusta ja rotua käsitteleviä seminaareja, näyttelytuomarikoulutusta ja kannustamalla kasvattajia silmätutkittamaan koiriaan sekä keräämällä aktiivisesti jalostuksessa tarvittavaa tietoa ja julkaisemalla sitä eri yhteyksissä harrastajien käyttöön.

2. Tausta

2.1 Historia

Koillis-Siperian alkuperäiskansojen keskuudessa kehittyi vuosituhsien aikana työkoira, jota ilman elämä pohjoisessa ja eristyneessä maailmankolkassa olisi ollut lähes mahdotonta. Koska arktikaan ei vuosisatoihin ilmaantunut ulkopuolista geeniperimää, kehittyivät nämä koirat ajan saatossa rodunomaiseksi koirakannaksi. Turkismetsästäjien ja tutkijoiden saapuessa arktikaan he havaitsivat eri alkuperäiskansojen koirien olevan samaa perustyyppiä, mutta kuitenkin eroavan jonkun verran toisistaan riippuen siitä millä Koillis-Aasian seudulla kansat asustivat. Siperialaisia arktisia pystykorvia on perinteisesti käytetty pääasiassa veto- ja rekikoirina. Jotkut arktikan kansoista käyttivät koiria myös metsästyksessä tai painenkoirana, mutta siperianhusky-rodun syntyyn ovat vaikuttaneet vain rekikoirina käytetyt koirat.

Valkoisen miehen elämään rekikoirat vaikuttivat suuresti 1900-luvun alun Alaskassa kultaryntäyksen aikana. Valjakkokoirien pidon pääsyy oli niin henkilöiden kuin tavaroiden ja mm. postin kuljettaminen seudulla, jolla muunlaista kuljetustapaa ei pitkän talven aikana ollut. Alaskan koiravaljakkokilpailut syntyivät osin kultakuumeen sivujuonteena 1900-luvun alussa. Kilpailujen palkintoina oli usein suuret summat rahaa, joka oli tarpeen valjakkoajajille ja ansametsästäjille. Aluksi kilpavaljakot koostuivat kaikennäköisistä, yleensä suurikokoisista sekarotuisista vetokoirista sekä Alaskan alkuperäiskansan inuitien 'mahlemuteista', joita Alaskassa käytettiin etupäässä kuormien vetoon. Kun Siperiasta vuoden 1909 jälkeen tuotettiin pienikokoisia rekikoiria nimenomaan All Alaska Sweepstakes valjakkoajokilpailuja varten, ei niiden aluksi uskottu edes kykenevän suoriutumaan vaativista kilpailureiteistä, mutta kilpailun monet voitot ja kärkisijoitukset osoittivat epäilijöiden olleen väärässä. Suuri osa ensimmäisiin All Alaska Sweepstakes kilpailuihin siperialaisvaljakoilla osallistuneiden rekikoirista oli kastroitua uroksia, joilla ei siten ole ollut suurempaa vaikutusta rekisteröityyn siperianhuskyrotuun.

Vuonna 1913 Pioneer Mining kaivosyhtiön osakas Jafet Lindeberg tarjoutui hankkimaan rekikoirat Roald Amundsenin suunnittelema pohjoisnaparetkelle. Koirat kerättiin Nomen ympäristöstä ja monet niistä olivat siperiantuontien jälkeläisiä. Koirat annettiin kaivosyhtiön toisen työntekijän Leonhard Seppalan koulutettavaksi. Kun Amundsenin tutkimusretki peruuntui, jäi tarkoitukseen harjoitettu valjakollinen nuoria lisääntymiskykyisiä koiria Seppalan hoiviin. Hänen vuosina 1913-1926 Alaskassa kasvattamansa koirat muodostavat suurimman osan nykyisen siperianhusky-rodun kantakoirista. Monet kauppiaat ja kaivosyhtiöt omistivat siperialaisia rekikoiria, mutta niitä kouluttivat ja ajoivat palkatut ajajat, "musherit". Yhtiöt myös kilpailuttivat koiriaan ja ajajiaan, koska mahdollisten kilpailuvoittojen arveltiin tuovan hyötyä ja mainetta yhtiöille. Valjakkoajokilpailuja järjestettiin aina 1920-luvulle asti muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vain Alaskassa. Siperiasta Alaskaan kilpailuja varten tuotettuja rekikoiria käytettiin kilpailemisen ohella luonnollisesti myös postin ym. rahdin nopeaan kuljetukseen. Useat kuuluisien valjakkoajokilpailujen voitot ja lopulta historiallinen "Seerumiajo" 1926, jossa koiravaljakot kuljettivat kurkkumätäepidemian puhjettua lääkeseerumia Nenasta Nomeen halki jäisen Alaskan lähes 500 km kilpaa kuoleman kanssa, toi siperialaiset rekikoirat suuren yleisön tietoisuuteen ja teki niistä ja mushereista kuuluisia. Samanaikaisesti valjakkoajokilpailut levisivät kulovalkean tavoin läpi Kanadan ja USA:n pohjoisvaltioiden kautta itään. Uudessa Englannissa rekikoirakilpailuista muodostui suuria yleisötapahtumia ja hyvin nopeasti valjakkoajoista tuli talvi-

karnevaalien suosittuja ja vakituisia ohjelmanumeroita. 1930-luvulle tultaessa Uuden Englannin seudulla järjestettiin jo 5-7 isompaa kilpailua talvessa.

Seppala tuotti viimeiset kahdeksan koiraansa Siperiasta vuonna 1930, juuri ennenkuin Neuvostoliitto kielsi koirien myynnin, USA:han Mainen osavaltioon, jossa hänellä oli kennel Elisabet Rickerin kanssa vuosina 1926-31. Valitettavasti näistä koirista jäi henkiin ainoastaan kolme muiden kuollessa leptospiroosiin. Kahdella koirista, uroksilla Kreevanka ja Tserko, joiden taustat ovat tuntemattomat, on ollut suuri vaikutus siperianhuskyrotuun.

Siperialaisten rekikoirien kuuluiisuus johti siperianhusky-rodun syntyyn ja virallistamiseen Amerikan Kennel Clubissa (AKC) 1930 ja ensimmäinen rotumääritelmä julkaistiin Gazetessa 1932.

Ensimmäisen rotumääritelmän kirjoitti Julien A. Hurley, lakimies Fairbanksista, Alaskasta. Hän myös rekisteröi ensimmäiset siperianhuskyt AKC:ssa. Rotumääritelmän perustana oli Leonhard Seppalan vuoden 1929 voittamaton seitsemän siperialaiskoiran valjakko, jonka kaikki koirat olivat Siperian tuonteja ja niiden jälkeläisiä.

Leonhard Seppalan voittamaton vuoden 1929 siperialaisvaljakko Quebecin Dog Derbyssä. Johtajana Bonzo (Harry x Koly-ma), kärkiparissa vasemmalla Smoky (tuntematon x tuntematon), oikealla Sneegrug (tuntematon x tuntematon), vauhtipari: vasen Bijou (tuntematon x tuntematon), oikea Kingeak (Togo x Rosie), pyöräpari: vasen Nurmi (tuntematon x tuntematon), oikea Silver (Togo x Nome). Kaikki uroksia. Nämä olivat epäilemättä Seppalan silloiset parhaat seitsemän koira.
Seppala oli hävinnyt tämän kilpailun vuosina 1927 ja 1928 ja epätoivoisesti havitteli ainoaa suurta New England/Canada kilpailuvoittoa, jota hänellä ei vielä ollut. Tämä valjakko juoksi uuden ennätysajan kolmen päivän kilpailussa (yhteensä 123 mailia). Kuva: W.B.Edwards, Quebec, Sigrid Seppala Hanksin kokoelmat

Kaikki rotuun rekisteröidyt siperianhuskyt polveutuivat Siperian alkuperäiskansojen (tsuktsit, kamtsadaalit, korjakit, jukagirit) rekikoirista, joita oli tuotettu Alaskaan vuosina 1909-1930. Rotu oli erittäin harvinainen vielä pitkään tunnustamisen jälkeen. Ensimmäisen vuosikymmenen aikana siperianhuskyja rekisteröitiin keskimäärin parikymmentä koira vuosittain ja seuraavallakin vuosikymmenellä vajaat 50 koira vuodessa. Vuosina 1930-1949 USA:ssa rekisteröitiin kaikkiaan noin 620 siperianhuskyä.

Siperianhuskyrotu on lähtöisin hyvin pienestä perustamispopulaatiosta. Kaikki nykypäivän siperianhuskyt voidaan jäljittää pääasiassa 12 peruskoiraan, joiden takaa löytyy yhteensä 43 tunnettua eri koira, joista osan tausta on tuntematon. Rodun kantakoirat olivat kaikki valjakkokoiria ja rodun tunnustamisen jälkeen sen jalostus säilyi pitkään valjakkoajajien käsissä. Tunnustamisen jälkeinen kasvatus- ja jalostustyö tapahtui suurelta osin USA:n itärannikolla Uuden Englannin alueella (Maine, New Hampshire, Massachusetts). Näinä rodun alkuvuosikymmeninä ennen toista maailmansotaa syntyivät ne siperianhuskykennelit ja koiralinjat, jotka vielä tänä päivänä esiintyvät kilpailukykyisten työskentelevien siperianhuskyjen sukutauluissa. Rodun kantakoirat ovat näiden siperianhuskyjen sukutauluissa suhteellisen lähellä (vain 12-15 sukupolven takana).

Alkuaikojen merkittäviä kasvattajia ja kenneleitä

kasvattaja	kennelnimi	perustettu / aktiivinen	kotipaikka	kantakoirat
Leonhard Seppala	-	1913-1926	Nome, Alaska	siperiantuonteja
Leonhard Seppala / Elisabeth Ricker	-	1926-1931	Poland Springs, Maine, USA	siperiantuonteja ja Seppalan koiria
Julien A. Hurley	Northern Light	1926-1947	Fairbanks, Alaska	Seppalalta ja siperiantuonteja
Alex ja Charles Belford	Belford's	1928	New Hampshire, USA	Seppala-Ricker
Milton ja Eva Seeley	Alyeska, Wonalancet, Chinook	1929	New Hampshire, USA	Leonhard Seppalalta ja suoraan Alaskasta

Harry Wheeler	of Seppala	1930-1950	Quebec, Kanada	Seppala-Ricker
Bill Shearer	Foxstand's	1930-1956	Maine, USA	Seppala-Ricker
Roland Bowles	of Calivali	1930-1970-luku	New Hampshire, USA	Cold River, Foxstand's, Gatineau
Marie Frothingham	of Cold River	1936 -1956	Maine, USA	Harry Wheeleriltä
Lorna Demidoff (ent. Taylor)	Monadnock's	1937-1970-luku	New Hampshire, USA	Seeleyltä, Mulpus Brook's

1940-luvulle tultaessa siperianhuskyja kasvatettiin näissä kenneleissä ainoastaan rekikoiraominaisuuksia silmälläpitäen. Vuonna 1938 rodun pioneerikasvattajat perustivat siperianhuskyrodun amerikkalaisen rotujärjestön Siberian Husky Club of America:n (SHCA), joka ryhtyi uudistamaan rotumääritelmää ja rohkaisi jäsenistöään esittämään koiriaan myös näyttelyissä. Näyttelyttäminen ei kuitenkaan paljoa kiinnostanut niitä, joille siperianhuskyn käyttö rekikoirana ja kilpailemisessa oli tärkeintä.

Toisen maailmansodan aikana rekikoirarintamalla oli hiljaista, sillä suurin osa niin puhdas- kuin sekarotuisista rekikoirista oli määrätty armeijan palvelukseen. Osa näistä koirista ei koskaan palannut, mutta monet edellä mainitut kennelit jatkoivat rodunjalostustyötä sodan jälkeenkin ja uusia merkittäviä, 1930-luvun rekikoirakennelien koiriin perustuvia, kenneleitä perustettiin.

kasvattaja	kennelnimi	perustettu / aktiivinen	kotipaikka	kantakoirat
Malcolm McDougall	Malamak	1940-luku	Quebec, Kanada	Seppalalta ja Foxstand's
Bunty Dunlop Goodreau / Nansen	Snow Ridge	1940-luku	Ontario, Kanada	Seppalalta
McLean / McFaul	Gatineau	1942-1950	Quebec, Kanada	Foxstand's ja Seppalalta
Roland "Doc" Lombard	Igloo Pak	1944-1980-luku	Maine, USA	Alyeska, Monadnock, Foxstand's, Little Alaska
Tony Landry	White Water Lake	1946-1965	Ontario, Kanada	Gatineau, Monadnock, of Seppala
Earl ja Natalie Norris	Alaskan of Anadyr	1947-	Alaska, USA	Alyeska, Huskie-Haven, of Seppala
Earl Snodie / Leonhard Seppala	Bow Lake	1948-1960	Washington, USA	Gatineau, of Seppala, Igloo Pak
Harold Frenndt	Little Alaska	1948-1967	New York, USA	Gatineau, Foxstand's
Don McFaul	of Seppala	1950-1963	Quebec, Kanada	osti kennelin ja Seppala-koirat Harry Wheeleriltä
Charles Posey	Yeso Pac	1954-1988	Aleksandria, Virginia, USA	Kabkol, Monadnock, Igloo Pak
Jean ja Keith Bryar	Norvik's, Bryar's, Mulpus Brook's	1956-1968	New Hampshire, USA	Seppala, Foxstand's, Belford's, Alyeska

Eva "Short" Seeley, Marie Frothingham ja Lorna Demidoff (siltoin Taylor) esittivät koiriaan jonkun verran näyttelyissä jo 1930-luvun puolessa välissä. Koirat, jotka näissä näyttelyissä esitettiin olivat samoja, jotka kilpailivat menestyksekkäästi rekipoluilla ja joilla retkeilykeskukset ja majatalot ajeluttivat asiakkaitaan. Näyttelyihin osallistuminen oli lähinnä tapa tehdä uutta ja harvinaista rotua tunnetuksi. Ensimmäinen AKC Champion oli valkoinen ruskeasilmäinen uros Northern Light Kobuk.

Sodan jälkeen muutamat siperianhuskykasvattajat olivat jo saaneet sen verran ikää, ettei aktiivinen kilpaileminen heidän osaltaan ollut enää mielekästä. He keskittyivät esittämään koiriaan näyttelyissä. 1940-luvulla perustettiin myös ensimmäiset ns. "show-kennelit", jotka suuntautuivat pääasiassa koirien kasvattamiseen näyttelytarkoituksia varten. Näitä olivat mm.

kasvattaja	kennelnimi	perustettu / aktiivinen	kotipaikka	kantakoirat
Earle R. Nagle	of Kabkol	1946- 1950-luku	Washington DC, USA	Monadnock
Frank Brayton	Dichoda	1947- 1970-luku	Escalon California, USA	Monadnock, Kabkol

Vaikka tiettyä tyyppi- ja linjakkoa oli havaittavissa jo 1950-luvun alussa, alkoi rodun jakautuminen käyttö- ja näyttelytyyppiin suuremmissa määrin vasta 1950-luvun puolenvälin jälkeen, kun siperianhuskyja ryhdyttiin enemmän esittämään näyttelyissä ja rodusta tuli USA:ssa suosittu myös seurakoirana.

1930-luvulta aina 1950-luvulle asti siperianhusky oli paras ja nopein rekikoirarotu. Rodun todellinen huippukausi oli 1940-luvun lopusta 1950-luvun lopulle. 1960-luvulle tultaessa siperianhusky oli juuri päättänyt menestyksellisimmän vuosikymmenensä rekikoirakilpailujen voittoisimpana rotuna, mutta erikoistumistarpeet saivat aikaan kasvatuslinjojen räikeän eron rodun sisällä intohimoisten valjakkoajajien kulkiessa toiseen ja näyttelyihmisten toiseen suuntaan.

Näyttelyihmiset keskittyivät jalostamaan koiria, joita voitiin esittää pienessä näyttelykehässä ravaten, kun taas kilpailijat olivat enemmän kiinnostuneita kestävyyslaukkaajista. Rotumääritelmän vaatimus ainoastaan hieman korkeuttaan pidem-

mästä koirasta sisältää selvästi toiveen laukkaavasta koirasta. Näyttelykehä taas suosii eniten lyhytraajaisempia tai pitempiselkäläisempiä koiria.

Siperianhuskyrotuun vain näyttelykehissä tutustuneet uudemmat kasvattajat jalostivat niitä ainoastaan näyttelytarkoituksia varten kiinnittämättä tarpeeksi huomiota niihin alkuperäisiin fyysisiin ja henkisiin ominaisuuksiin, joita ajajat kutsuvat ”menopääksi” ja ”työskentelymoraaliksi”. Siten hyvät, nopeat ja kestävät, valjakkokäytössä testatut siperianhuskytulivat yhä harvinaisemmiksi ja rodun jakautuminen näyttelykoiriin ja käyttökoiriin todella alkoi.

1950-luvun puolivälin jälkeen ja 1960-luvun alussa etupäässä näyttelyitä harrastavia kasvattajia olivat mm:

kasvattaja	kennelnimi	perustettu	kotipaikka	kantakoirat
Paul ja Margaret Koehler	Alakazan	1954	Pittsford, New York, USA	Monadnock, Frosty Aires
Jack ja Donna Foster	Frosty Aires	1955	Indiana, USA	Tyndrum, Monadnock, of Anadyr
John ja Ruth Cline	Baltic	1955	Commerce City, Colorado, USA	Monadnock, Kabkol
Judy Russell	Karnovanda	1959	Michigan, USA	Monadnock, Frosty Aires
Frank ja Marie Wamser	Fra-Mar	1959	Olmsted Falls, Ohio, USA	Monadnock, Frosty Aires
Kathleen ja Norbert Kanzler	Innisfree	1960	Michigan, Kansas, California, Maryland, USA	Alyeska, Bow Lake, Monadnock, Tyndrum, Frosty-Aires
Ragnar ja Ingrid Forsberg	Savdajaure	1961	Ashland, Massachusetts, USA	Monadnock
James Billharts	Koryak	1963	Indiana, USA	Monadnock

Suurin osa näyttelytyyppiä 1950-luvulla kasvattaneiden kennelien koirista perustui Monadnock kennelin koiriin, joita sodan jälkeen oli kasvatettu pääosin vain näyttelyvoittojen perusteella. 1960-luvun jälkeen näyttelykennelaita on USA:ssa perustettu tuhansittain, kun taas rekikoira- ja kilpakennelaita on perustettu vain hyvin pieni murto-osa näyttelykenneläiden määrästä.

Merkittäviä rekikoira-kennelaita 1960-1970-luvuilla:

kasvattaja	kennelnimi	perustettu / aktiivinen	kotipaikka	kantakoirat
Judy ja Art Allen	Natomah	1960-luku	Swisher, Iowa, USA	Seppala, Gatineau, Little Alaska
Harris Dunlap	Zero	1961	Bakers Mills, NY, USA	Snow Ridge, Shady Lane, Igloo Pak
Vincent Buoniello	Fortalonga's	1963	Northport, NY, USA	Zero, Igloo Pak
Winnie Slocum	Arctic Trail's	1966	Maine, USA	Igloo Pak, Seppala, Foxstand, Little Alaska
Lee ja Babe Muller	Smo-Ki-Luk	1967	Albany, Oregon, USA	Igloo Pak, Natomah, Seppala
Debra (Ryan) Fogarthy	Kodiak's	1968	Ontario, Kanada	White Water Lake, Igloo Pak, of Calivali, Arctic Trail's
Leigh ja Susan Gilchrist	Lokiboden's	1970-luku	Kanada	Igloo Pak, Northome's, Malamak's, Valenco's
J. Jeffrey Bragg / Curt Stuckey	of Markovo	1970-1975	Kanada	Harry Wheeler, McFaul of Seppala
Rick ja Barbara Petura	Heritage North	1972	Northern Idaho, USA	of Markovo, Alaskan of Anadyr, Igloo Pak, Little Alaska
Al ja Ann Stead	Northome's	1973	Duluth, Montana, USA	Lokiboden's, Alaskan of Anadyr
Doug Willet	Sepp-Alta	1975-2003	USA	of Markovo, of Seppala

Näyttelykenneläiden runsas lisääntyminen ja rekikoira-kenneläiden väheneminen 1950-luvun lopulla oli lopulta yksi syy ”The International Siberian Husky Club” (ISHC) perustamiseen vuonna 1961 (alun perin nimellä ”The Seppala Siberian Husky Club”), jonka ensimmäisenä puheenjohtajana Leonhard Seppala toimi. ISHC:lla ei ole virallista rotujärjestöasemaa, vaan se on ensisijaisesti siperianhuskyjen rekikoiraominaisuuksien vaalijoiden kansainvälinen järjestö ja sen periaatteisiin kuuluu edelleen ensisijaisesti rodun käyttöominaisuuksien huomioiminen jalostuksessa: ”ISHC haluaa herättää kiinnostusta rekisteröidyn siperianhuskyjen käyttämiseen valjakkoajossa, kasvatuksessa sekä näyttelyissä. Suurin painoarvo on kilpailukyvyyn ja käyttöominaisuuksien säilyttämisellä rodussa”.

Kilpailuasteiden 1960-luvulla yhä kovetessa monet siperianhuskyajajat kokivat puhtasrotuisuuden rajoitteena, sillä perinteisesti valjakkourheilukilpailuissa rodulla/roduttomuudella ei ollut merkitystä. Rekisteröityjen siperianhuskyjen määrä väheni dramaattisesti kilpakentillä, kun suurin osa aktiivikilpailijoista hylkäsi rekisteröimisen sekä rotumäärityksen rajoitteet ja alkoivat jalostaa omia koirakantoja kilpailuja silmälläpitäen risteyttämällä siperianhuskyja muuhun koiramateriaaliin. Samalla myös puhtasrotuisten, työskentelykykyisten ja rekisteröityjen siperianhuskyjen määrä edelleen väheni. Vuosien 1960 ja 1980 välisenä aikana oli erittäin vähän kokonaan siperianhuskyista koottuja valjakoita, jotka kilpailivat aktiivisesti avoimissa kilpailuissa.

SEPP-testi

Siperianhuskyn suuri suosio seurakoirana oli takapakkia rodun alkuperäiselle käyttötarkoitukselle nopeana ja kestäväenä rekikoirana. Liian monia siperianhuskyja käytettiin jalostukseen ilman, että niitä kertaakaan valjastettiin tai kokeiltiin rekikoiratyössä. Tämä oli uhka tärkeiden työkoiraominaisuuksien säilymiselle ja rodun pysymiselle rekikoirana tulevaisuudessa.

"Siberian Evaluation Performance Project", SEPP-testi, kehitettiin vuonna 1982. Tarkoituksena oli käyttöttestauksen avulla parhaisiin rekikoiriin vertaamalla etsiä jalostustarkoituksiin niitä siperianhuskyja, joilla olisi riittävästi kykyä suoriutua alkuperäisestä vaativasta rekikoiran tehtävästään. Idean isä oli Roland "Doc" Lombard (Igloo Pak-kennel), mukana oli myös muita veteraaneja mm. Charles Belford ja Richard "Dick" Moulton sekä Harris Dunlap ja Terri Killiam. Rekikoiratestauksen yhteydessä suoritettiin myös kokeeseen osallistuneiden koirien ulkomuotoarvostelu virallisten ulkomuototuomarien, kuten Vincent Buoniellon ja Natalie Norrisin, toimesta.

SEPP-testejä suoritettiin vuosien 1982-1990 välisenä aikana. Testin läpäisseiden koirien jalostusseuranta jäi kuitenkin suorittamatta ja SEPP-projekti hiipui vanhimpien rodun veteraaniharrastajien kuoleman takia.

Näyttelyissä

siperianhuskyja oli esitetty jonkun verran jo 30-luvun puolella välissä, mutta vuoteen 1950 tultaessa valionarvon oli saavuttanut vain 23 koiraa. Näistä valioista kahdeksan (8) oli Eva Seeleyn kasvattamia ja yhdeksän (9) Lorna Demidoffin tai hänen Monadnock -kennelinsä koiriin perustuvia. Sekä Seeley että Demidoff olivat rodun ulkomuototuomareita ja kampanjoivat voimakkaasti 1950-luvulla siperianhuskyja näyttelyrotuna.

Vuonna 1949 syntynyt CH Alyeska's Suggen of Chinook oli yksi ensimmäisistä kauniin symmetrisesti värityneistä mustavalkoisista siperianhuskyista, josta tuli runsaasti käytetty siitosuros. Kuitenkin vuonna 1955 syntynyt sinisilmäinen ja jyrkkäräjäisesti mustavalkoinen uros CH Monadnock's Pando muodostui näyttelyissä esiintyvien siperianhuskyjen prototyypiksi, jonka näköisenä ja tyyppisenä kennelmaailma oppi siperianhuskyn tuntemaan, osaamatta hyväksyä enää muun värisiä ja tyyppisiä siperianhuskyja aitoina ja puhtasrotuisina. Jalostukseen käytettyjä, näyttelyissä paljon voittaneita koiria ei enää käytetty rekikoirina valjakoissa, sillä rotu oli saanut miellyttävän luonteensa takia myös hyvän seurakoiran maineen. Kun pentuja tuotettiin suuria määriä seurakoiriksi, ei enää kiinnitetty huomiota rodun käyttötarkoituksen mukaiseen ulkomuotoon, luonteeseen eikä käyttöominaisuuksiin. Näyttelyihin jalostettu tyyppi alkoi muuttua massavammaksi, lyhytraajaisemmaksi, lyhytlanteisemmaksi ja sitä kautta tiiviimmäksi, raskasluustoiseksi "minimalamuutiksi". 1950-luvun puolivälin jälkeen oli näyttelytyypin kasvattajille luonteenomaista voimakas värijalostus. Jyrkkäräjäisesti mustan ja valkoisen värinen, sinisilmäinen koira koettiin "eksoottiseksi". Myöhemässä vaiheessa puna-valkoinen väritys tuli muotiin. Suurin osa näyttelykoirista on symmetrisesti värityneitä, kun taas rekikoirakäyttöön tarkoitetut koirat edustavat myös rotumääritelmän sallimaa turkin koko värikirjoa ja epäsymmetriaa erivärisine ja sekavärisine silmineen. Näyttelylinjaisilla koirilla esiintyy myös liian runsasta ja pidempää turkkia kuin rotumääritelmä suosittelee. Näyttelytyypin suosituimmilla uroksilla saattaa olla useampia satoja jälkeläisiä. Myös luonne on muuttunut enemmän perhekoiran ja perheen ainoan koiran suuntaan, jolloin siperianhuskylla perinteisesti esiintynyt laumasosiaalisuus on vähentynyt.

Rodun yleistyminen

Ennen vuotta 1950 siperianhuskyja oli USA:ssa rekisteröity vuosittain alle 50 ja vielä 1950-luvun lopullakin vain muutamia satoja. Hyväluonteisena, eksoottisena ja harvinaisena rotuna siperianhusky koki räjähdysmäisen suosion nousun, joka aiheutti valtavan pentujen kysynnän. 1960-luvun alusta 1970-luvun puoleenväliin, noin viidentoista vuoden aikana rodun vuosittaiset rekisteröinnit USA:ssa nelikymmenkertaisuivat, 500:sta yli 20 000:een.

Rekisteröintien kasvu USA:ssa	
1930-40	noin 20 / vuosi
1940-50	noin 50 / vuosi
1950-60	noin 250 / vuosi
1960	vähän yli 500
1963	vähän yli 1000
1960-70	noin 2500 / vuosi
1971	yli 10 000
1976	yli 20 000
1970-90	noin 18400 / vuosi
1990-2000	noin 23000 / vuosi

Suuren suosion alkuvuosina 1960-luvun puolenvälin jälkeen rotu myös levittäytyi vähitellen ympäri maailman, Eurooppaan, Etelä-Amerikkaan, Afrikkaan ja Australiaan asti. Samanaikainen valjakkoajoharrastuksen suosion kasvu nosti myös pentukysyntää. Moniin maihin ostettiin rekikoiriksi näyttelylinjaisia koiria, joiden työominaisuudet eivät kuitenkaan vastanneet odotuksia. Tämä aiheutti monille harrastajille pettymyksen 'maailman parhaana rekikoirarotuna' markkinoituun siperianhuskyyn. Käyttölinjaisia ja rekikoirina testattuja siperianhuskyja on aina ollut tarjolla vain vähän eikä niiden hankinta ole ollut helppoa, mutta myös niitä tuli Eurooppaan.

Kun Euroopassa aluksi vain rekisteröidyille arktisille roduille tarkoitetut valjakkoajokilpailut yhä enemmän avautuivat perinteen mukaisesti kaikille koirille, ryhdyttiin ns. alaskanhuskyja tuottamaan kilpaurheilutarkoituksiin koko Eurooppaan. Osa kilpailuista on yhä avoinna vain puhtasrotuisille koirille.

Maailmanlaajuisesti seura- ja näyttelykoiratyyppinen siperianhusky on ollut viime vuosikymmeninä valtaenemmistönä. Rodun kotimaassa USA:ssa jopa 98-99 prosenttia rekisteröidyistä siperianhuskyista edustaa näyttelytyyppiä. Pohjoismaat ja Englanti edustavat tässä suhteessa poikkeavaa painotusta. Skandinaviassa vallitsevana on valjakkokäyttöön soveltuva käyttötyyppi, ja rotua myös käytetään laajasti rekikoirana sopivan ilmaston ansiosta. Englannissa taas on onnistuttu säilyttämään linjat suhteellisen yhtenäisenä. Tähän on varmaan osaltaan vaikuttanut se, että maan valjakkoajoharrastajissa on useita rodun ulkomuototuomareita, jotka näin käytännössä tuntevat toimivan koiratyyppin. Viime vuosina myös Englantiin on tuotettu puhtaasti näyttelylinjaisia koiria.

2.2 Siperianhuskyn alkutaival Suomessa

Ensimmäinen siperianhusky tuotiin Sveitsistä ja rekisteröitiin Suomessa 1965. Seuraavat kuusi tuontia (3 urosta, 3 narttua) tulivat USA:sta vuosina 1966-1969. Suomalaisten alkuinnostus rotuun ja valjakkoojooon oli kova ja jo muutamien vuosien kuluttua kanta oli kasvanut niin suureksi, että voitiin koota useita valjakkoja. Vuoteen 1976 mennessä Suomeen oli tuotu 17 koiraa, joista vain kaksi voidaan luokitella käyttötyypiksi (Anadyr-linjaa). Muut Suomeen tuodut koirat polveutuivat USA:n näyttelylinjoista, etupäässä Lorna Demidoffin Monadnock-linjasta.

Pohjoismaiset valjakkoajokilpailut 1970-luvun puolessavälissä toivat esille Suomen silloisen koirakannan käyttöominaisuuksien puutteet. Norjalaisten siperianhuskyt polveutuivat suoraan Leonhard Seppälältä tai hänen kauttaan USA:sta tullessiin koiriin mm. Bow Lake, Bryar's ja Alaskan of Anadyr -kennelleistä ja myöhempiin käyttölinjojen tuonteihin. Suomalaisen näyttelylinjoista polveutuneet koirat eivät olleet käyttöominaisuuksiltaan sellaisia kuin harrastajat olivat toivoneet. Niiltä puuttui rotumääritelmän mainitsemaa nopeus ja kestävyys sekä valjakkokoirilta ehdottomasti vaadittava käsiteltävyys ja sosiaalisuus sekä johtajaominaisuuksia. Työmoraalin puutetta esiintyi yleisesti, mikä mainittiin myös koepöytäkirjoissa. Valjakkojen ohitustilanteet ja kohtaamiset olivat myös ongelmallisia. Hyvin yleistä oli, että kolme-neljä koiraa sopeutui keskenään, mutta useamman kesken tuli jo riitaa.

Alkuvuosina Suomessa jalostusmenetelmänä käytettiin yleisesti sukusiitosta, jopa siinä määrin, että vuosina 1974-75 rekisteröityjen pentujen (76 pentuetta / 319 pentua) keskimääräinen sukusiitosaste oli viiden sukupolven mukaan laskettuna liki 11 prosenttia. Korkein yksittäisen pentueen sukusiitosaste ensimmäisen vuosikymmenen aikana oli 38,4 prosenttia laskettuna viiden sukupolven mukaan. Huomattava matadoriuros tänä aikana oli USA:n tuonti Norstarr's Baanchi, joka aikavälillä 1970- 77 sai 33 pentuetta ja jonka kokonaisjälkeläismäärä oli 156 eli 13,8 prosenttia kaikista aikavälillä rekisteröidyistä pennuista (1131) ja 12,6 prosenttia koko maamme sen aikaisesta siperianhuskykannasta (1242). Tämän uroksen vaikutus on kuitenkin hiipunut nykykannassa hyvin pieneksi, sillä 1970-luvun loppupuolella (1976-79) tuotettiin Suomeen 25 käyttölinjaista siperianhuskyä Norjan, Ruotsin ja USA:n rekikoirakennelleistä. Näistä tuonneista ja niiden jälkeläisistä muodostui pian uusi koirakanta, joka niin käyttö- kuin luonneominaisuuksiltaan vastasi paremmin rotumääritelmää.

Harrastajat astuttivat koiriaan ahkerasti ja hankkivat valjakkoihinsa käyttölinjan koiria. Suomen nykykanta perustuu suurimmaksi osaksi näiden koirien jälkeläisiin. 1980-luvun runsaasta 30 tuontikoirasta näyttelylinjaisia oli ainoastaan kaksi. 1980-90-luvuilla uusia tuontikoiria tuli etupäässä USA:n koillisosasta, Norjasta ja jonkun verran Ruotsista.

1990-luvun lopussa ja 2000-luvun alkuvuosina on useampia koiria tuotettu Etelä-Euroopan ja USA:n näyttelykennelleistä etupäässä harrastuskoiriksi ja näyttelytarkoituksiin (v. 2000-2005 16 urosta ja 11 narttua). Käyttölinjaisia on vastaavana aikana tuotu 13 urosta ja 13 narttua. Näyttelykoirien populaatio Suomessa on edelleen hyvin pieni käsittäen vain noin 230 koiraa (noin 8,2 prosenttia koko Suomen populaatiosta). Kaiken kaikkiaan Suomeen on tuotettu vuosina 1965-2005 163 siperianhuskyä ulkomailta.

Tuontikoirat 1966-2005

	Kaikki yhteensä	Käyttölinjaiset	Näyttelylinjaiset
1966-1975	16	2	14
1976-1985	34	31	3
1986-1995	41	39	2
1996-2005	72	41	31
yhteensä	163	113	50

3. Järjestöorganisaatio

Suomalainen Siperianhusky-seura - Finska Siberian Husky sällskapet ry.

Perustettu 8.4.1967

Hyväksytty rotujärjestöksi 12.12.1970

Jäsenmäärä: 695 jäsentä 31.12.2005.

Jäsenmäärä on viimeisen vuosikymmenen aikana ollut noin 700 jäsentä ja jäsenistön vaihtuvuus on noin 10 prosenttia vuosittain. Jäsenistön suurimmalla osalla on 1-2 koiraa ja keskimääräinen koiraluku on noin 2-4 koiraa / jäsen.

3.1 Jalostusorganisaatio

Jalostusneuvonnan jäsenet valitaan rotujärjestön vuosikokouksessa kolmeksi vuodeksi. Jalostusneuvonta työskentelee hallituksen valvonnan alaisena ja sillä on rotujärjestön hallituksen hyväksymät työohjeet. (liite 8.3)

Jalostusneuvonta pyrkii antamaan yleisiä jalostus- ja kasvatusneuvoja sekä tietoja eri koirista, niiden taustoista, tuloksista ja omistajista.

Jalostusneuvonta ei suosittele tiettyä urosta tai yhdistelmää, vaan ohjaa käyttämään testattuja ja käytännön rekikoiratyössä hyviksi havaittuja, ulkomuodoltaan rodunomaisia koiria.

Koska rodussa on tyyppillistä kennelien suhteellisen suuret koiramäärät, sopivan uroksen valintaan osallistuu nartun omistajan kanssa yhteistyössä usein myös uroksien omistaja, jolloin on mahdollista yhdessä arvioida astutettavan nartun ja sille sopivien urosten hyvät ja huonot puolet. Jalostusneuvonta laatii vuosittaiset tilastot rodusta ja päivittää JTO:n.

4. Nykytilanne

Ensimmäinen rotumääritelmä hyväksyttiin AKC:ssa 1930

Tarkistuksia rotumääritelmään on tehty vv. 1938, 1941, 1972

FCI hyväksyi rodun 1966

Nykyinen rotumääritelmä hyväksytty:

- AKC:ssa 28.11.1990

- FCI:ssa 2.2.1995, jonka käänös suomeksi Suomen Kennelliitossa 23.10.1995.

4.1 Populaation koko ja rakenne

Nykyaikaisen siperianhuskyrodun peruslinjoiksi nimetään yleismaailmallisesti käyttölinjoissa (racing / working line) New England, Alaskan of Anadyr, Seppala ja Zero -linjat uudempine johdannaisineen sekä näyttelylinja (showline), joka perustuu 1950-luvun ja sitä myöhäisempiin Monadnock kennelin sekä muihin siperianhuskyja etupäässä näyttelytarkoituksiin kasvattaneiden kennelien koiriin.

New England -linja

Tämän linjan perustana ovat USA:n koillisvaltioiden rekikoirakennelit. New England -linjan luomiseen ovat osallistuneet mm. seuraavat kennelit: Alyeska, Gatineau, Seppala, Igloo Pak, Arctic Trail's, Calivali, Yeso Pac, Natomah.

Linjan johtavat kasvattajat olivat Doc Lombard (Igloo Pak) Lloyd Slocum (Arctic Trail's), Roland Bowles (Calivali) ja Charles Posey (Yeso Pac).

Alaskan of Anadyr -linja

Tämän linjan jalostustyötä on viimeisten lähes 60 vuoden aikana tehty Earl ja Natalie Norrisin perustamassa Alaskan of Anadyr-kennelissä Anchoragessa Alaskassa. Alunperin tämäkin linja perustuu Alyeska, Seppala- ja Gatineau-kennelien koiriin. Yhteistyötä on harjoitettu myös Lombardin / New England -linjan kanssa.

Anadyr-linja on ainut, jota edelleen kasvatetaan puhtaana kotikennelissään.

Seppala-linja

on toisista linjoista geneettisesti eniten poikkeava. Siinä ei esiinny Tanta of Alyeska - Duke yhdistelmän jälkeläisiä, joita kaikissa muissa linjoissa on. Se perustuu Leonhard Seppalan ja rouva Rickerin yhdessä omistaman kennelin koiriin. Kennelin kotipaikka oli Poland Springs Mainen osavaltiossa, USA:n itarannikolla. Linjan todellinen luoja on kuitenkin Harry Wheeler Kanadasta. Koko linja perustuu seitsemään koiraan, Siperian tuonnit Kreevanka ja Tserko mukaan lukien.

Seppala-linjassa rodun kantakoirat löytyvät taaksepäin mentäessä sukutaulusta hyvin läheltä.

Seppala-linjaa jalostaneita kennelitä ovat mm. of Seppala (Harry Wheeler ja Don McFaul, joka 1948 osti Wheeleriltä koirat ja kennelimen of Seppala), Foxstand (Bill Shearer), Bryar's (Jean Bryar), Gatineau (McLean/McFaul), Gagnon's (Allen Gagnon), Belford's (Alex ja Charles Belford) ja Markovo (Curt Stuckey) sekä Sepp-Alta (Doug Willet).

Zero-linja

Nämä koirat perustuvat Harris Dunlapin omistaman Zero-kennelin kasvattamiin siperianhuskyihin USA:n itärannikolla, New Yorkin osavaltiossa. Zero-linja on taustaltaan epäyhtenäinen, tyyppi vaihtelee suuresti riippuen koirasta, jota on käytetty jalostukseen. Yleisesti linjaan on käytetty koiria, joilla on hyvä työhalu.

Näyttelylinja

Tämä on USA:ssa ja maailmalla vallitseva tyyppi, jonka jalostus perustuu näyttely- eikä kilpailutuloksiin. Linjassa esiintyy enemmän raskaampiluustoisia, matalaraajaisempia, tiiviimpiä ja varsinkin edestä vähemmän kulmautuneita koiria, kuin käyttölinjassa. Ulkomuoto on jalostuksen tärkein kohde ja turkin runsaudella sekä värillä on useimmille kasvattajille suuri merkitys. Symmetrisesti värityneet musta-valkoinen, harmaa-valkoinen, kupari- ja puna-valkoinen ovat täysin vallitsevia. Ns. vanhoja värejä, joissa esiintyy matalia, tummia maskeja tai laikkuja valkoisella pohjalla, ei esiinny näyttelylinjassa juuri

lainkaan. Tämän linjan koiria on jo vuosikymmeniä jalostettu täysin huomioonottamatta sellaisia seikkoja, kuten työinto, vauhti ja kestävyys.

Linjan tärkein rakentaja oli Monadnock's kennelin omistaja Lorna Demidoff. Muita vaikuttajia kenneleitä ovat olleet mm. Alakazan, Frosty Aires, Karnovanda ja Innisfree johdannaisineen, joihin suurin osa muista näyttelylinjoista perustuu. Nykyään Monadnock-pohjaisten koirien osuus on näyttelylinjassa pienentynyt ja suurin osa perustuu Innisfree-johdannaisiin. Näyttelylinjan merkitys käyttölinjoille on hyvin rajoitettu. Näyttely- ja käyttölinjan yhdistelmiä löytyy kuitenkin paljon.

Kaikista näistä linjoista on tuotettu koiria sekä Suomeen että Ruotsiin ja Norjaan.

4.1.1 Suomen kanta

Vuosina 1965-1978 pentujen rekisteröintiluvut Suomessa kasvoivat tasaisesti, kunnes saavutettiin noin 300 rekisteröinnin taso vuodessa. 1990-luvulla rekisteröinnit hieman laskivat ollen noin 200-250 kpl / vuosi.

Uudella vuosituohannella rekisteröinnit ovat taas alkaneet hieman kasvaa ja uusi rekisteröintien huippulukema saavutettiin vuonna 2005, (429 pentua ja 13 tuontikoiraa, yhteensä 442). Siperianhuskyja kasvattaa vuosittain keskimäärin 40 kasvattajaa, joista suurin osa kasvattaa koko aktiivikautensa aikana vain noin kaksi (2) pentuetta.

Rekisteröinnit 1993-2005

	Rekisterödyt pennut	Tuonteja	Rekisteröinnit yhteensä	Pentueita / emät	Isät	Kasvattajia
1993	364	4	368	78	66	54
1994	315	3	318	70	52	46
1995	239	0	239	53	46	33
1996	266	7	273	59	53	37
1997	243	6	249	52 / 50	43	27
1998	236	3	239	50	41	30
1999	251	2	253	55	47	33
2000	223	0	223	53	43	32
2001	241	3	244	53	42	32
2002	356	5	361	76 / 74	64	49
2003	260	12	272	55	45	27
2004	338	21	359	71	56	44
2005	429	13	442	85	70	54
2001-2005	1624	54	1678	340 / 338	277	206
keskiarvo	325	10-11	336	68	55	41

Suomessa on tällä hetkellä elossa arviolta noin 2800 siperianhuskyä.

Kanta perustuu, vuosien 1996-2005 pentuerekisteröintien perusteella, 88,6 % käyttölinjoihin, 3,3 % sekalinjoihin ja 8,2 % näyttelylinjoihin.

Jaottelussa käyttölinjoihin kuuluviksi on laskettu koirat, joiden kolmen polven sukutaulun viimeisessä sarakkeessa (8 koiraa) on korkeintaan yksi muun linjainen koira (12,5 %), sekalinjoihin kaikki linjojen sekoitukset ja näyttelylinjoihin ne, joilla vastaavasti on korkeintaan yksi kolmannen polven esivanhempia muuta linjaa.

Suomen siperianhuskykannan jakautuminen eri linjoihin

Kymmenvuotisjaksot	Käyttölinjat	Sekalinjat	Näyttelylinjat
1966-1975	1,13 %	5,08 %	93,79 %
1976-1985	32,55 %	39,45 %	28,00 %
1986-1995	77,16 %	15,26 %	7,58 %
1996-2005	88,57 %	3,24 %	8,19 %

Tilastollisesti sekalinjan osuus on pienentynyt, samalla kun puhtaat käyttö- ja näyttelylinjat ovat kasvattaneet osuuksiaan. Sekalinjoja käytetään jalostuksessa vähän, usein sattumalta, vaikka linjaristeyttäminen voisi olla hyvä keino lisätä elinvoimaa. Käyttölinjojen kasvattajat eivät koe saavansa linjaristeytyksistä mitään uutta, eikä näyttelylinjaisten kasvattajat useinkaan arvosta käyttöominaisuuksien mahdollista paranemista.

Linjaristeytyksien tulokset ovat vaihtelevia ja niissä valinta on erittäin tärkeää. Vahvemmin linjaa tunnustavat näyttelysiperialaisia kasvattavat, sillä risteyttäminen käyttölinjaisiin ei tuota yhtenäistä ulkomuotoa.

4.1.2 Jalostuspohja

Koko rodun jalostuspohja on Suomessa suhteellisen laaja. Rodussa ei käytetä paljoa sisäsiitosta, matadorijalostusta tuskin ollenkaan. Pienemmän näyttelytyyppi-populaation kohdalla sisä- ja linjasiitos on tilastojen mukaan jalostusmenetelmänä yleisempää, johtuen siitoskoirien vähydestä ja siitä, että tuontikoirat ovat olleet suhteellisen läheistä sukua keskenään. Kantakoirien vähyden vuoksi rodun historiallinen sukusiitosaste on suhteellisen korkea ja vaikuttaa myös nykykoirien sukusiitosasteeseen. Kaikki siperianhuskyt ovat sukua keskenään, kun sukutaulussa mennään tarpeeksi kauas. Kun rodunjaloitus alunperin kuitenkin painottui yksinomaan rekikoiraominaisuuksiin, eikä kosmeettisilla ulkomuotoseikoilla tai koiran värillä ollut ratkaisevaa merkitystä jalostuskoirien valinnassa, tietty geneettinen vaihtelevuus pystyttiin ikään kuin vahingossa takaamaan.

Sukusiitosta syntyy, kun paritettavat yksilöt ovat keskenään läheisempää sukua kuin populaation yksilöt keskimäärin. Yksilön sukusiitosaste riippuu siitä, paljonko sen vanhemmat ovat sukua keskenään. Sukusiitosaste on matemaattinen arvio, joka kuvaa jälkeläisen mahdollisuutta periä esivanhemmiltaan identtisiä geenejä. Sukusiitosprosentti ilmoittaa keskimääräisesti sellaisten geeniparien osuuden, joissa yksilön molemmalta vanhemmaltaan perimät alleelit (geenin eri ilmenemismuodot) ovat keskenään samanlaisia (homotsygoottisia) ja peräisin samalta esivanhemmalta.

Jos sukusiitosta ei ole, sukusiitosaste on nolla. Sukusiitoksen lisääntyessä sukusiitosprosentti kasvaa. Sukusiitosaste kohoaa nopeammin, mitä lähempänä yhteinen esivanhempi on sukutaulussa. Sisäsiittoisiksi (sukusiitetyiksi) lasketaan yksilöt, jotka keskimääräisesti ovat sukusiitosasteeltaan serkuksia (ssa 6,25 %) tai sitä läheisempää sukua toisilleen. Haitallisen sukusiitoksen karkeana arviona yksittäisille koirille voidaan pitää viidessä (5) sukupolvessa noin 10 %.

Paritusyhdistelmien keskenään vertaaminen on mahdollista vain kun laskennassa kaikilla on takana sama määrä esivanhempaistietoja.

Tässä JTO:ssa on kaikki sukusiitoslaskelmat tehty viiden sukupolven mukaan.

Koko populaation keskimääräinen sukusiitosaste, sisältäen pennut ja tuonnit, laskettuna viiden (5) sukupolven mukaan viiden vuoden jaksoissa

1966-70	8,575 %
1971-75	11,777 %
1976-80	4,848 %
1981-85	6,989 %
1986-90	6,378 %
1991-95	5,676 %
1996-2000	5,711 %
2001-05	4,324 %

Viiden viimeisen vuoden kaikkien rekisteröintien keskimääräiset sukusiitosasteet laskettu vuosittain viiden (5) sukupolven mukaan

2001	5,59 %
2002	4,35 %
2003	6,26 %
2004	3,73 %
2005	3,63 %

Tehollinen populaatiokoko kuvaa jalostuspohjan (N_e) laajuutta, joka ei ole yksinomaan jalostukseen käytettyjen koirien kokonaislukumäärä, vaan sitä kuvaa myös käytettyjen eri urosten ja eri narttujen lukumäärän keskinäinen suhde. Populaation monimuotoisuuden kannalta mahdollisimman monia perusvaatimukset täyttäviä yksilöitä, sekä uroksia että narttuja, olisi käytettävä jalostukseen tasaisesti ja vältettävä yksittäisten yksilöiden liikakäyttöä.

Tehollisen populaatiokoon määrä voidaan laskea kaavalla $1 / N_e = 1 / (4 \times N\text{-urokset}) + 1 / (4 \times N\text{-nartut})$

Taulukossa kaikki vuosittain jalostukseen käytetyt N-urokset ja N-nartut sekä jalostukseen käytettyjen eri koirien todellinen lukumäärä v. 2001-2005

	N-urokset	N-nartut	tehollinen populaatiokoko
2001	42	52	93
2002	64	74	137
2003	45	55	99
2004	56	71	125
2005	70	85	154
2001-2005 yht.	277	337	608
eri yksilöt yht.	203	259	455

Siperianhuskyn pentuekoko on sitä pienempi, mitä suurempi pentujen sisäsiitosaste on. Keskimääräinen pentuluku kaikissa tilastoiduissa pentueissa on 4,77.

Kaikkien aikavälillä 2001-2005 rekisteröityjen pentueiden sukusiitosaste ja pentumäärät

pentueiden sukusiitosaste	osuus kaikista pentueista	pentueiden keskimääräinen pentuluku
0 %	27,64 %	5,03
0 - 6,25 %	38,82 %	4,88
6,25 -25 %	30,29 %	4,51
yli 25 %	3,23 %	3,73

Siperianhuskyrodun sukupolvenväli on tällä hetkellä noin 4,7 vuotta, mikä tarkoittaa keskimääräistä pentueen saamisikää sekä uroksilla että nartuilla. Uroksilla sukupolvenväli on hieman korkeampi (4 v 10 kk) kuin nartuilla (4 v 5 kk).

4.1.3 Siitosmateriaali

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen suhde

Rodunjalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen määrä on suuri. Uroksia ja narttuja käytetään siitokseen monipuolisesti eikä varsinaisia siitosmatadoreja esiinny rodussa lainkaan.

Käytettyjen eri urosten ja eri narttujen keskinäinen suhde ilmaisee montako narttua yksi uros on tarkasteluajanjaksolla keskimäärin astunut.

Viiden vuoden jaksolla siitokseen käytettyjen urosten suhde käytettyihin narttuihin on ollut noin 10 urosta 13 narttua kohden.

Siitokseen käytettyjen urosten ja narttujen suhteet vuosittain

Vuosi	käytettyjä uroksia	käytettyjä narttuja	suhdeluku
1996	53	59	1/1,11
1997	43	50	1/1,16
1998	41	50	1/1,22
1999	48	53	1/1,23
2000	43	53	1/1,23
2001	42	52	1/1,24
2002	64	74	1/1,16
2003	45	55	1/1,22
2004	56	71	1/1,27
2005	70	85	1/1,21
2001-2005	277	337	1/1,22
keskiarvo	55	67	1/1,22

Yhteensä vv. 2001- 2005 on siitokseen käytetty 277 urosta ja 337 narttua, suhteella 1/1,22.

Keskimäärin vuodessa on siitokseen käytetty 55 urosta ja 67 narttua, suhteella 1/1,22.

Ajanjakson yksilöluvut ovat 203 urosta 271 narttua kohden, koska useita koiria on käytetty siitokseen aikavälillä useammin kuin kerran. Yksilölukujen suhde on terve 1/1,3.

Jalostukseen käytetyt siperianhuskyt

Yleisenä populaatiogeneettisenä suosituksena on, ettei yksittäisen jalostuskoiran kokonaisjälkeläismäärä saisi ylittää viittä (5) prosenttia sukupolven (noin 5 vuotta) aikana syntyneiden pentujen kokonaismäärästä.

Siitokseen käytetyt urokset

Yhdenkään 2001-2005 aikavälillä siitokseen käytetyn uroksen kokonaisjälkeläismäärä ei ylitä viittä (5) prosenttia (5 % = 81 jälkeläistä) sukupolven aikana syntyneiden pentujen kokonaismäärästä. Yhden käytetyn uroksen jälkeläismäärä on noin 2,5 prosenttia (40 pentua) sukupolven aikana rekisteröidyistä pennuista 1624 kpl.

Vuosina 2001-2005 jalostukseen käytetyt urokset, joilla on vähintään 15 jälkeläistä

Uros	tilastointiaikana			yhteensä	
	pentueita	pentuja	%-osuus	pentueita	pentuja
Endhill's Rymy	7	40	2,46%	10	63
Polar Speed Salo	4	27	1,66%	4	27
Subilo av Brattalid	4	27	1,66%	4	27
Tullatuulen Indy	6	27	1,66%	6	27
Liubov's Metalik at Lokiboden	4	23	1,42%	4	23
Polar Speed Hercules	5	22	1,35%	5	22
Sivert av Vargevass	3	22	1,35%	3	22
Ajatar Carri	5	21	1,29%	5	21
Ajatar Merlin	5	20	1,23%	5	20
Smart of Jedeye	3	20	1,23%	3	20
Alaskan's Ping Ping of Anadyr	4	19	1,17%	5	20
Tullatuulen Hunter	3	18	1,11%	8	38
Kefeus Falk of Denali	4	17	1,05%	4	17
Polar Speed Hiili	3	17	1,05%	3	17
Polar Speed Kaapo	4	17	1,05%	4	17
Kiukku	2	16		2	16
Paukku	3	16		3	16
Rekikelin Etsak	3	16		4	19
Rekimiinan Nahani	4	16		4	16
Troika's The Lone Star	3	16		3	16
Wintry Huurre	5	16		6	18
Ajatar Mosku	2	15		3	21
Arctic Soul Frecky	4	15		5	22
Goosak Guru-S	2	15		3	20
Kaskensavun Darius	2	15		2	15
Samans Boris	3	15		3	15

Vuosina 1996-2005 eniten jalostukseen käytetyt urokset, joilla on ajanjaksolla vähintään 20 jälkeläistä ja niiden toisen polven jälkeläiset

Uros	tilastointiaikana		yhteensä		
	pentueita	pentuja	pentueita	pentuja	toisessa polvessa
Endhill's Rymy	10	63	10	63	79
Siberkirk's Ancient Times Hero	11	48	11	48	46
Polar Speed Luppo	8	43	9	51	191
Tullatuulen Hunter	8	38	8	38	23
Hopevuoren Leif	7	29	7	29	51
Finnemarka's Brian	7	29	7	29	213
Polar Speed Wiren	7	28	7	28	116
Tullatuulen Indy	6	27	7	27	14
Subilo av Brattalid	4	27	4	27	0
Polar Speed Salo	4	27	4	27	6
Jarain Herkules	7	26	7	26	2
Arctic Soul Eddy	4	26	4	26	44
Finnemarka's Silver	4	25	4	25	9
Polar Speed Igor	7	24	7	24	41
Liubov's Metalik at Lokiboden	4	23	4	23	12

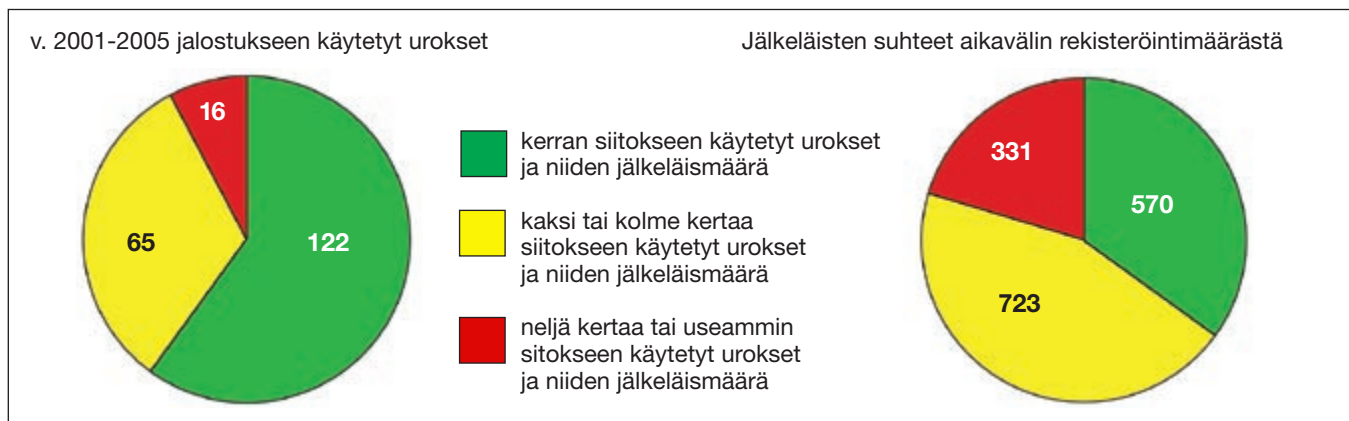
Winter Wind's Beppe	5	23	7	34	75
Sivert av Vargevass	3	22	3	22	0
Arctic Soul Frecky	5	22	5	22	41
Polar Speed Hercules	5	22	5	22	43
Finn-Jann Kiptanui	3	21	3	21	38
Ajatar Carri	5	21	5	21	21
Ajatar Mosku	3	21	3	21	14
Ajatar Merlin	5	20	5	20	13
Smart of Jedeye	3	20	3	20	0
Beanaruoktu Jadi	3	20	3	20	0
Polar Speed Kekäle	3	20	3	20	69
Arctic Soul Fang	3	20	3	20	15
Ajatar Nemo	3	20	5	33	78

Eri uroksia

on v. 2001-2005 käytetty siitokseen 203 kpl, joista kerran käytettyjä uroksia on 122 kpl (60,1 %). Kerran käytettyjen uros-ten jälkeläisiä on 570 kpl (35,1 %). Kaikista ajanjaksolla rekisteröidyistä 1624 pennusta kerran siitokseen käytettyjen uros-ten jälkeläisiä on 35,1 prosenttia.

Kaksi (2) tai kolme (3) kertaa siitokseen käytettyjä uroksia on 65 kpl (32,02 %). Näillä 65:llä uroksella on jälkeläisiä yhteensä 723 kpl (44,52 %).

Neljä (4) kertaa tai useammin siitokseen käytettyjä uroksia on 16 kpl (7,88 %). Näiillä 16:sta uroksella on jälkeläisiä yhteensä 331 kpl (20,38 %). Edellä mainituista 331 jälkeläisestä on käytetty jatkojalostukseen 28, joka on 1,7 % aikavälillä rekisteröidystä pennuista.

Siitokseen käytetyt nartut

Vuosina 2001-2005 jalostukseen eniten käytetyt nartut, joilla on vähintään 15 jälkeläistä

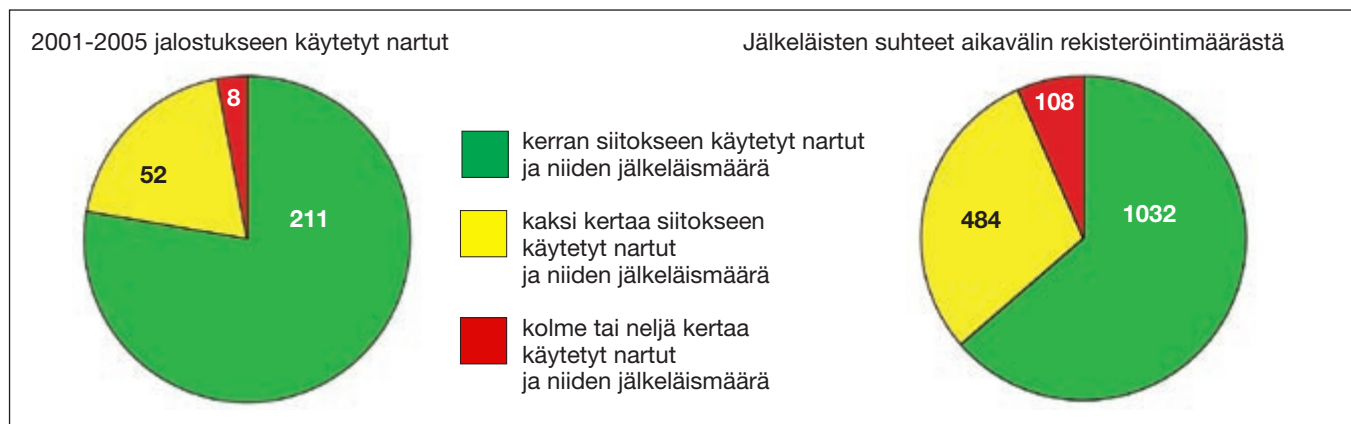
	Tilastointiaikana			Yhteensä		toisen polven jälkeläisiä
	pentueet	pentuja	%-osuus	pentueet	pentuja	
Tullatuulen Gale	4	21	1,29 %	4	21	3
Tullatuulen Ditka	3	21	1,29 %	5	28	27
Polar Speed Typy	2	19	1,16 %	2	19	3
Go-Steel Arwen	2	16	0,98 %	2	16	14
Pink Indians Ljubim	2	16	0,98 %	2	16	6
Go-Steel Anorien	2	15		2	15	3
Kefeus Jiknik Of Hope	3	15		3	15	0
Polar Speed Uppa	3	15		3	15	0

Eri narttuja

on v. 2001-2005 käytetty siitokseen 271 kpl, joista kerran käytettyjä narttuja on 211 kpl (77,86 %). Kerran siitokseen käytettyjen narttujen jälkeläisiä on 1032 kpl. Kaikista ajanjaksolla rekisteröidyistä 1624 pennusta kerran käytettyjen narttujen jälkeläisiä on 63,55 prosenttia.

Kaksi (2) kertaa siitokseen käytettyjä narttuja on 52 kpl. Näillä 52:lla nartulla on jälkeläisiä yhteensä 484 kpl (29,8 %).

Kolme (3) tai neljä (4) kertaa siitokseen käytettyjä narttuja on 8 kpl (2,95 %). Näillä 8:lla nartulla on jälkeläisiä yhteensä 108 kpl (6,65 %). Edellä mainituista 108 jälkeläisestä on käytetty jatkojalostukseen 9, joka on 0,5 % aikavälillä rekisteröidyistä pennuista.

Kaiken kaikkiaan aikavälillä 2001-2005 rekisteröidyistä pennuista on käytetty jatkojalostukseen yhteensä 137 kpl, joka on 8,43 % kaikista rekisteröidyistä pennuista (1624 kpl).

Tuontikoirien jalostuskäyttö

Siperianhuskyjen jalostuksessa tuontikoirat eivät yleensä ole yliedustettuna, vaan jalostukseen käyttökerrat ovat olleet muutamia poikkeuksia lukuunottamatta samalla tasolla kuin kotimaisten koirien.

Tuontiurokset, joilla on vähintään 25 jälkeläisiä (ujk = uroksen jalostukseenkäyttö)

Nimi	ujk aika- välillä	ujk % aikavälillä rekisteröidyistä pennuista	kaikki ujk:n ajanjaksolla rekisteröidyt pennut yhteensä	uroksen pentueet kpl	uroksen jälkeläiset kpl	uroksen pentue- koko keskiarvo	uroksen toisen polven jälkeläiset
Norstarr's Baanchi	70-77	13,8 %	1131	33	156	4,72	385
Monadnock's Papik of Mekusak	73-80	4,8 %	1680	19	81	4,26	207
Blakken	76-81	1,9 %	1552	6	30	5,00	103
Tawny Hills Memory of Cognac	77-79	4,2 %	730	6	31	5,16	58
Njål av Vargevass	77-79, ja -84	3,3%	730 348	6	25	4,16	69
Arctic Trails Wing	77-82	4,5 %	1681	14	75	5,36	91
Nugget of Calivali	78-81	3,5 %	1119	8	39	4,88	217
Alaskan Victor of Anadyr	78-84	2,3 %	2106	12	48	4,00	156
Igloo Pak's Candy To	78-88	2,0 %	3396	15	68	4,53	493
Neekeekie av Veo	78-88	2,2 %	3396	14	74	5,28	157
Skalleröd's Leroy	86-93	1,8 %	2633	7	47	6,71	102
Aias av Frostskogen	87-94	2,1 %	2647	13	55	4,23	221
Snowtrail's Harris	89-92	2,8 %	1968	9	56	6,22	148
Fjordlund's Northern Tok	91-97	1,5 %	2052	7	31	4,42	105
Hassan av Vargevass	92-94	2,9 %	925	6	27	4,50	53
Finnemarkas Brian	93-99	2,6 %	1914	10	50	5,00	240
Siberkirk's Arctic Times Hero	96-01	3,3 %	1460	11	48	4,36	46
Finnemarks Silver	98-02	1,9 %	1307	4	25	6,25	25
Subilo av Brattalid	2004-	3,5 %	767 -	5	27	5,40	0

Tuontinartut, joilla on vähintään 10 jälkeläistä

Nimi	käytetty aikavälillä	pentueet kpl	jälkeläiset kpl	keskimääräinen pentuekoko	toisen polven jälkeläiset
Kanakanak's Kishka	1966-1979	4	18	4,50	188
Anyaa-Alaska	1967-1973	6	21	3,50	109
Green Beret's Snowy Angara	1970-1979	7	34	4,86	92
Green Beret's Snowy Anusjka	1970-1977	6	36	6,00	76
Snoana's Marina	1970-1975	5	22	4,40	66
Fröya av Vargevass	1977-1983	5	26	5,20	131
Vassfaret's Misty	1977-1982	3	14	4,67	134
Kirsche av Vargevass	1979-1982	3	18	6,00	28
Hilsen	1987-1992	3	15	5,00	126
Duska of Sepp-Alta	1987-1990	4	18	4,50	96
Sno-Sepp's Elvira of Sepp-Alta	1992-1994	3	19	6,33	76
Gieriaive's Cool-Milky	1996-2001	3	21	7,00	58
Cherokee av Vargevass	1997-2002	4	19	4,75	50
Siberkirk's Artic Sunrise	1997-1999	3	10	3,33	7
Alaskan's Bijana of Anadyr	1999-2004	4	21	5,25	115

Tuontikoirien lukumäärät ja sukusiitosasteiden keskiarvot v. 1996-2005

	kaikki yhteensä		käyttölinja		näyttelylinja	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1996	7 kpl	4,91 %	6 kpl	5,73 %	1 kpl	0 %
1997	6 kpl	5,35 %	5 kpl	5,60 %	1 kpl	4,33 %
1998	3 kpl	5,34 %	2 kpl	1,76 %	1 kpl	12,50 %
1999	2 kpl	2,91 %	1 kpl	0,20 %	1 kpl	5,62 %
2000	-	-	-	-	-	-
2001	3 kpl	0 %	2 kpl	0 %	1 kpl	0 %
2002	5 kpl	3,75 %	1 kpl	0 %	4 kpl	4,68 %
2003	12 kpl	3,66 %	11 kpl	3,43 %	1 kpl	6,25 %
2004	21 kpl	6,27 %	9 kpl	4,28 %	12 kpl	7,76 %
2005	13 kpl	2,98 %	4 kpl	4,19 %	9 kpl	2,44 %
keskiarvo		3,91 %		2,80 %		4,84 %

Siperianhuskyjen rekisteröintimääriä muissa maissa

Vuosi	Ruotsi	Norja	Tanska	USA	Kanada
1997	350	174	93		1476
1998	353	117	89	21078	1392
1999	294	164	60	18106	1115
2000	299	209	83		905
2001	400	192	114		
2002	370			12350	
2003	340			10660	
2004	465			10569	
2005				9452	

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Rotumääritelmä kuvailee siperianhuskyn ihanneluonnetta seuraavasti:

”Ystävällinen ja lempeä, mutta myös valpas ja seurallinen. Rodulla ei ole vahtikoiran omistushalua, se ei ole liian epäluuloinen vieraita kohtaan eikä tappelunhaluinen. Täysikasvuinen koira voi olla jossain määrin pidättyväinen ja omanarvontuntoinen. Sen älykyys, käsiteltävyys ja innokkuus tekevät siitä miellyttävän seuralaisen ja työskentelyhaluisen käyttökoiran”.

Luonne on erittäin tärkeä osa-alue siperianhuskylla. Luonnehäiriöinen tai aggressiivinen koira ei ole ryhmään eikä valjakotyöskentelyyn soveltuva. Siperianhusky on ison valjakon koira ja sillä tulee olla tarpeeksi itseluottamusta toimia isossa ryhmässä ilman stressiä tai aggressiota. Koira tulisi voida vaikeuksista siirtää valjakosta toiseen.

Negatiivisia luonteenpiirteitä ovat mm. liian pelokas, arka, hermostunut, aggressiivinen, lyhytjännitteinen ja flegmaattinen luonne sekä mahtaileva käytös, sopeutumattomuus isoon ryhmään ja valjakkoon. Valjakkoajo- ja kilpailutilanne ovat parhaat mahdolliset siperianhuskyn luonteen ja käyttöominaisuuksien testausmenetelmät tilanteiden vaihtuessa: toisia valjakoita ohitetaan, toiset ohittavat ja muita valjakkoja tulee vastaan. Valjakkotyöskentely on ainoa mahdollinen paikka arvioida siperianhuskyn työntöä ja -moraalia.

Suurimmalla osalla siperianhuskyista on rodunomainen ryhmäsosiaalinen ja ihmiseen positiivisesti suhtautuva luonne. Joitakin toisia koiria kohtaan dominoivia tai aggressiivisia yksilöitä esiintyy, mutta näidenkin kohdalla suhtautuminen ihmiseen on ollut normaalin ystävällistä. Myös joidenkin koirien ihmiseen kohdistuvaa liikaa vetäytymistä tai arkuutta esiintyy. Luonteltaan ongelmallisia koiria ei tule käyttää jalostukseen.

4.2.1 Nykyinen käyttötarkoitus meillä ja maailmalla

Pohjoismaissa siperianhuskya käytetään edelleen etupäässä valjakkokoirana, mutta muualla maailmassa se on yleisimmin seura- ja harrastuskoira (agility ym.). Pohjoismaissa rotua harrastavat etupäässä valjakkokilpailijat ja -retkeilijät sekä safarivaljakkoajat (matkailuala). Näyttelyharrastus on Pohjoismaissa yleisesti ottaen vähäistä, paitsi rodun erikoisnäyttelyissä, joissa koiria esitetään suuria määriä.

Kansainvälisissä ja kaikkien rotujen näyttelyissä siperianhuskyja esitetään keskimäärin vain noin viisi (5) koira kerrallaan.

Maailmanlaajuisesti seurakoiratyypinen siperianhusky on valtaenemmistönä.

Maailmalla näyttelytoiminta on rodun ykköharrastus. Etelä-Euroopassa, USA:ssa, Japanissa sekä Australiassa ei kovin suuria käyttökoirakantoja ole. Siperianhuskyja on viime vuosina enenevässä määrin rekisteröity myös Itä-Euroopan maissa ja Venäjällä, joissa niitä etupäässä käytetään näyttelytarkoituksiin.

Englannissa (UK) rodun linjat on ehkä parhaiten kyetty säilyttämään suhteellisen yhtenäisenä. Viime vuosina Englantiin on kuitenkin tuotettu joitakin täysin näyttelylinjan koiria.

Hollannissa koiran käyttö vetoeläimenä oli pitkään kielletty. Nykyään rekisteröityjä arktisia rotuja saa kuitenkin käyttää valjakoissa, mutta muiden rotujen kohdalla kieltä on edelleen voimassa. Hollantilaiset ovatkin kautta vuosien ajaneet valjakoillaan Saksassa, Itävallassa ja Sveitsissä, joissa on myös valjakkoajoharrastusta. Etelä-Euroopan maissa rotu on pääasiassa seurakoira joitakin lumisimmilla paikoilla, lähinnä vuoristo-alueilla, olevia valjakkoajokeskuksia lukuunottamatta. Uuden-Seelannin siperianhuskykanta perustui aluksi pääasiassa englantilaisiin (UK) tuonteihin ja siellä harrastetaan valjakkoajoa kärryllä. Myöhemmin näyttelytyypin koiria on tuotettu USA:sta ja Australiasta.

Siperianhusky on monipuolinen käyttökoira, joka tarvitsee rodunomaista toimintaa. Se ei ehdottomasti sovi kaikille, jotka ovat ihastuneet sen ulkonäköön tai rodussa esiintyviin sinisiin silmiin. Parhaiten siperianhusky sopii aktiivisille ulkoilmahemisille, joilla on tilaa ainakin kahdelle koiralle.

Erilaisia harrastusmahdollisuuksia omatoimisen valjakkoajon lisäksi ovat esimerkiksi osallistuminen rodunomaisiin kokeisiin, valjakkoajo- ja koirahiihtokilpailut, valjakkoretkeily ja -vaellukset talvella, kesällä koirajuoksu (canicross), kärryajelu ja retkeily koiran kantaessa osan tarveista kantorepuissa tai vetäen purilaita. Näiden lisäksi voi harrastaa agilitya tai käydä näyttelyissä.

4.4.2 Rodunomaiset kokeet

Siperianhuskylle on kahdenlaisia rodunomaisia kokeita, rekikoirien kilpailukoe (REK) ja rekikoirien käyttökoe (REKÄ).

Kokeiden tarkoituksena on rekikoirien veto-, nopeus- ja tottelevaisuusominaisuuksien selville saaminen jalostusta varten. (säännöt liite 8.5).

Ensimmäinen nykyäänönnön mukainen kilpailukoe järjestettiin 14.1.1990 ja ensimmäinen käyttökoe 2.10.1994. Kokeisiin osallistuminen on runsasta ja vuosittaiset koekäyntien määrät ovat viime vuosina jatkuvasti kasvaneet.

Vuodesta 1990 alkaen vuoteen 2005 on yhteensä 800 eri koira osallistunut rodunomaiseen kokeeseen, joko kilpailukokeeseen, käyttökokeeseen tai molempiin. Ajanjaksolla on syntynyt 4672 pentua, joista 17,12 prosenttia on käynyt rodunomaisessa kokeessa.

Vain käyttökokeeseen on osallistunut 46 koira, vain kilpailukokeeseen 620 ja molempiin koelajeihin 134 koira. Useilla koirilla on useampia tuloksia.

Kilpailukoe

Kilpailukoe järjestetään valjakkoajokilpailun yhteydessä.

REK-tulokset lasketaan vertaamalla valjakon aikaa kunkin ajoluokan perusaikaan, joka saadaan oheisen taulukon mukaan.

Perusaika, kun luokan valjakoiden lukumäärä on

2 –10	Kahden ensimmäisen keskiarvo
11–20	Kolmen ensimmäisen keskiarvo
Yli 21	Neljän ensimmäisen keskiarvo

Perusaikaa laskettaessa otetaan huomioon vain valjakot, jotka koostuvat kokonaan saman rotuisista, rekisteröidyistä koirista.

Arvosanat saadaan alla olevan taulukon mukaisesti:

Kiitettävä	REK1	aika alle 105 % perusajasta
Hyvä	REK2	aika alle 120 % perusajasta
Hyväksytty	REK3	aika alle 130 % perusajasta
Hylätty	REK0	aika yli 130 % perusajasta
– Kokeen keskeyttänyt tai keskeytetty koira ei saa tulosta.		

Kilpailukookseen on v. 1994-2005 osallistunut 699 eri koiraa, joilla on yhteensä 1701 REK-koetulosta.

REK-kilpailukoekäynnit v. 1994-2005 ja tulosjakaumat:

	REK1	REK2	REK3	REK0	REK–	Koekäynnit yhteensä / vuosi
1994	13	22	6	6	-	47
1995	28	20	3	9	-	60
1996	12	18	2	17	-	49
1997	7	7	-	3	-	17
1998	22	19	-	-	-	41
1999	50	46	18	3	-	117
2000	52	66	19	20	-	157
2001	54	63	19	11	-	147
2002	101	61	32	9	6*	209
2003	94	101	46	5	18	264
2004	50	65	40	50	0	205
2005	122	137	67	46	16	388
yhteensä	605	625	252	179	40	1701 kpl

* Keskeyttäneiden tulosmerkintä muuttui 2002 viivaksi (-) aikaisemman REK0 sijasta

REK-kilpailukoekäynnit v. 2001-2005, tulosjakaumat ja vuosittaiset osallistujamäärät

	REK1	%	REK2	%	REK3	%	REK0	%	REK–	%	Koekäyntejä yht.	Eri koiria
2001	54	36,7	63	42,9	19	12,9	11	7,5	0	0,0	147	108
2002	101	48,3	61	29,2	32	15,3	9	4,3	6	2,9	209	133
2003	94	35,6	101	38,3	46	17,4	5	1,9	18	6,8	264	174
2004	50	24,4	65	31,7	40	19,5	50	24,4	0	0,0	205	149
2005	122	31,4	137	35,3	67	17,3	46	11,9	16	4,1	388	220
2001-2005	421	34,7 %	427	35,2 %	204	16,8 %	121	10,0 %	40	3,3 %	1213 kpl	

Käyttökoe

Rekikoiren käyttökokeessa on kaksi eri luokkaa, johtajaluokka (REKÄ-JOH) ja yleinen luokka (REKÄ-YLE). Käyttökoe muodostuu kahdesta osa-alueesta, ajo- ja tottelevaisuusosista, joissa määritetään osallistuvan koiran taso.

Rekikoiren käyttökoe on siperianhuskyn käyttäytymisen analysoimisessa parempi testi kuin Suomen Kennelliiton luonnetesti. Käyttökokeessa koiraa verrataan rodunomaisessa ja aidossa työskentelytilanteessa valjakon muihin koiriin ja samalla myös tarkkaillaan sen suhtautumista ulkopuolisiin ärsykkeisiin. Koevaljakossa on 4–7 koiraa, joista kahta koiraa arvostellaan kerralla. Kokeessa arvosteltavat koirat usein sijoitetaan vieraaseen valjakkoon, jossa niitä voidaan tarkkailla ja arvioida koiran kelpoisuus rekikoirana. Ajomatka ajetaan ilman varsinaista taukoa ja kuorman painon on oltava vähintään valjakon oma paino ja siihen sisältyvä arvostelemaan tuomarin, ajajan ja ajoneuvon (reki/kärry) paino.

Ajo-osassa arvostellaan

- A käännökset oikealle ja vasemmalle,
- B täyskäännös,
- C tien ylitys,
- D koiran pysähtyminen,
- E liikkuvan ajoneuvon kohtaaminen,
- F toisen valjakon kohtaaminen,
- G koiran yleinen hallittavuus ja
- H työskentelyhalukkuus

Tottelevaisuusosassa arvostellaan koiran paikallaan pysyminen, käyttäytymistä ja yhteistyökykyä arvostellaan koko koesuorituksen ajan.

Näistä kaikista osa-alueista tärkeimmät ovat koiran työskentelyhalukkuus ja yhteistyökyky, jotka ovat perinnöllisiä ominaisuuksia. Valjakon yleinen hallittavuus ja muut osiot voidaan tulkita rutiinin ja koulutuksen tuloksiksi.

Käyttökokeessa käytetään arvosanoja

Kiitettävä	REKÄ1	53-60 pistettä
Hyvä	REKÄ2	40-52 pistettä
Hyväksytty	REKÄ3	32-39 pistettä
Hylätty	REKÄ0	alle 32 tai 0* pistettä jostakin a-h osassa tai käyttäytymis- ja yhteistyökyvyn arvostelussa

* 1.8.2004 voimaan astuneiden käyttökoesääntöjen mukaan hylätään koiran koko koesuoritus, jos se saa jostain a-h osiosta nolla-tuloksen. Vanhojen sääntöjen mukaan riittävä pistemäärä ratkaisi arvosanan.

Käyttökokeeseen on v. 1994-2005 osallistunut 180 eri koiraa, joilla on yhteensä 230 koetulosta.

REKÄ-käyttökoekäynnit v. 1994-2005 ja tulosjakaumat

	REKÄ-JOH1 tulokset	REKÄ-JOH2 tulokset	REKÄ-JOH3 tulokset	REKÄ-JOH0 tulokset	yht. REKÄ-JOH	REKÄ-YLE1 tulokset	REKÄ-YLE2 tulokset	REKÄ-YLE3 tulokset	REKÄ-YLE0 tulokset	yht. REKÄ-YLE	REKÄ-käynnit yht.
1994	8	4	-	-	12	3	2	-	-	5	17
1995	2	1	-	-	3	1	2	-	-	3	6
1996	-	4	-	-	4	1	2	-	-	3	7
1997	8	1	-	-	9	1	4	-	-	5	14
1998	3	5	-	-	8	2	1	-	-	3	11
1999	6	3	-	-	9	-	3	-	-	3	12
2000	3	3	-	-	6	3	2	-	-	5	11
2001	6	2	2	-	10	3	4	-	-	7	17
2002	9	4	3	-	16	8	14	1	1	24	40
2003	6	5	1	-	12	8	14	-	1	23	35
2004	6	2	2	-	10	10	10	3	1	24	34
2005	3	5	-	-	8	10	4	2	2	18	26
yht.	60	39	8	0	107	50	62	6	5	123	230

REKÄ-JOH luokan käyttökoekäynnit v. 2001-2005 ja tulosjakaumat

	REKÄ-JOH1 tulokset	% tulok-sista	REKÄ-JOH2 tulokset	% tulok-sista	REKÄ-JOH3 tulokset	% tulok-sista	REKÄ-JOH0 tulokset	% tulok-sista	REKÄ-JOH lk käynnit yht.
2001	6	60,0	2	20,0	2	20,0	-	-	10
2002	9	56,3	4	25	3	18,7	-	-	16
2003	6	50,0	5	41,7	1	8,3	-	-	12
2004	6	60,0	2	20,0	2	20,0	-	-	10
2005	3	37,5	5	62,5	-	-	-	-	8
yht. 2001-05 ja keskiarvo-%	30	53,6 %	18	32,1 %	8	14,3 %	-	-	56

REKÄ-YLE luokan käyttökoekäynnit v. 2001-2005 ja tulosjakaumat

	REKÄ-YLE1 tulokset	% tulok-sista	REKÄ-YLE2 tulokset	% tulok-sista	REKÄ-YLE3 tulokset	% tulok-sista	REKÄ-YLE0 tulokset	% tulok-sista	REKÄ-YLE lk käynnit yht.
2001	3	42,9	4	57,1	-	-	-	-	7
2002	8	33,3	14	58,3	1	4,2	1	4,2	24
2003	8	34,8	14	60,9	-	0,0	1	4,3	23
2004	10	41,7	10	41,7	3	12,5	1	4,2	24
2005	10	55,6	4	22,2	2	11,1	2	11,1	18
yht. 2001-05 ja keskiarvo-%	39	40,6 %	46	47,8 %	6	6,25 %	5	5,25 %	96
kaikki koekäynnit yhteensä	69		64		14		5		153

4.4.3 Suomen Kennelliiton luonnetesti

Suomen Kennelliiton luonnetesti ei sovellu kovin hyvin siperianhuskyn testaamiseen. Luonnetesti arvioi lähinnä koiran käyttäytymisen yhteiskuntakelpoisuutta, mutta sillä ei voida mitata koiran sopivuutta rekikoiraksi. Siperianhusky saa monista osioista alhaisen arvosanan, esim. taisteluhalu / työntekohalu-osio (keppi/rätti-leikki), koska ne eivät ole rodulle tyyppillistä toimintaa.

Luonnetestin tuloksia ja osapisteitä tulisi verrata rodun ”luonneprofiiliin”, jota ei ole rodulle laadittu.

Luonnetestissä on v. 1994-2005 käynyt vain 11 siperianhuskyä.

Kaikkien luonnetestiin v. 1994-2005 osallistuneiden 11 koiran tulokset

Toimintakyky	+1	+2	+1	-1	+1	+1	+1	-1	-1	+1	+1
Terävyys	+1	+3	+3	+3	+1	+3	+3	+1	+1	+1	+1
Puolustushalu	+1	+3	-1	+1	-1	+1	+1	-1	+1	+3	+3
Taisteluhalu	-1	+2	-2	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Hermorakenne	+2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	+1	+1	+1
Temperamentti	+2	+3	+2	+3	+2	+3	+3	+3	+2	+2	+2
Kovuus	+3	+3	+3	+1	+1	+1	-2	+1	+1	+3	+1
Luoksepäästävyys	+3	+2	+2	+2	+3	+3	+3	+3	+3	+3	+3
Laukauspelottomuus				+++	-	+++	+++	--	++	+++	+++
kokonaispisteet	176	190	116	97	123	142	118	38	95	143	127

-- laukausarka; - laukausaltis

+ paukkuärtyisiä; ++ laukauskokematon; +++ laukausvarma

4.3 Terveys

Rotu on yleisesti elinvoimainen ja terve, astutukset ja synnytykset ovat yleensä helppoja ja luonnonmukaisia eikä rakenteesta johtuvia sairauksia esiinny. Elinikä on pitkä, noin 13-16 vuotta.

Hitaan fyysisen kehityksen, alkukantaisuuden ja hyvän perusterveyden ansiosta terveydentila rodun yksilöillä säilyy hyvänä pitkälle vanhuuteen.

4.3.1 Pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Rotu ei kuulu Suomen Kennelliiton perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma PEVISAan.

4.3.2 Rodulla Suomessa todetut sairaudet

Siperianhuskylla ei esiinny merkittävästi vakavia tai vastustettavia perinnöllisiä sairauksia tai vikoja, mutta kuten kaikissa roduissa, myös sillä esiintyy vikoja, jotka eivät välttämättä ole perinnöllisiä ja joilla ei aina ole vaikutusta koiran elämänlaatuun tai jotka ovat lääkityksellä hoidettavissa tai korjattavissa esim. leikkauksella. Listassa on mainittu myös joitakin sairauksia, joita saattaa esiintyä, mutta joista ei ole riittävästi tietoa.

Kirjallisuudessa luetelluista rodun sairauksista suurin osa on erilaisia silmävikoja. Useimmat näistä silmänsairauksista eivät aiheuta siperianhuskylla merkittäviä muutoksia näkökykyyn tai sokeuta koiraa, eivätkä vähennä koiran elämänhalua.

Sairaiksi todettuja yksilöitä ei tule käyttää jalostukseen. Sairaan koiran sisarusten jalostuskäyttöä ei tässä vaiheessa ole rajoitettu, mutta sitä tulisi harkita tarkkaan.

Yleisimmät silmäsairaudet siperianhuskylla:

- **HC (hereditary cataract) eli harmaakaihi.**

Harmaakaihia esiintyy siperianhuskyilla noin 4,58 prosentilla tutkituista koirista. Tämä tarkoittaa tutkitusta kannasta noin 34 prosentin olevan laskennallisesti HC-alleelin kantajia. Suomessa silmäpeilauksia suorittavat niihin erikoistuneet eläinlääkärit.

Perinnöllinen kaihi voidaan todeta jo 6-18 kuukauden iässä ja löytyy yleisimmin noin 1-3 vuoden iässä. Kirjallisuuden mukaan yleisesti arvioidaan koiran olevan varmemmin terve, jos sillä ei ole todettu kaihia noin kolmen vuoden ikään mennessä.

Siperianhuskyilla yleisin esiintyvä kaihimuoto on postpolaarinen, jossa samentuminen alkaa keskeltä linssin takaa. Yleensä perinnöllisessä kaihissa molemmissa linsseissä on muutoksia, mutta toinen silmä voi samentua aikaisemmin kuin toinen.

Kaihi on yleisnimitys linssin samentumiselle, joten kaikki linssin samentumat eivät ole perinnöllistä kaihia. Linssin samentumista voivat aiheuttaa myös esim. aineenvaihduntahäiriöt, kuten sokeritauti, traumat ja silmän vakavat tulehdukset jne. Yli seitsemän (7) vuoden ikäisillä koirilla esiintyvä vanhuuden kaihi ei myöskään ole perinnöllinen. Tänä päivänä ei vielä tunneta varmasti kaihin periytymismallia, mutta useimmiten se oletetaan resessiiviseksi.

Mikäli koiralla todetaan perinnöllinen kaihi, ei sitä tule käyttää jalostukseen. Sairaaksi todetun koiran molemmat vanhemmat kantavat HC-alleelia. Kantajat periyttävät HC-alleelin tilastollisesti noin puolelle jälkeläisistään. HC-alleelin kantajuutta ei pystytä tarkastuksissa vielä toteamaan. Sairaan koiran vanhempia, pentuesisaruksia ja jälkeläisiä voi käyttää jalostukseen tarkalla jalostusvalinnalla. Tehtävissä yhdistelmissä ei suositella lähisukulaisuutta. Jos kaihi jälkeläisiä syntyy lisää, tulee tällainen koira sulkea pois jalostuksesta.

- **PPG (predisposition to primary glaucoma) alttius perinnölliseen glaukoomaan** (perinnöllinen silmänpainetauti)

Tämän oletetaan johtuvan silmän iridokorneaalikulman (silmän värikalvon ja sarveiskalvon välinen filtraatiokulma) ahtaudesta ja/tai pektinaattiligamenttien epämuodostuneisuudesta, jotka haittaavat silmänesteiden vapaata virtausta ja siten lisäävät koiran riskiä sairastua primääriin silmänpainetautiin eli perinnölliseen glaukoomaan (kansanomaisesti viherkaihiin). PPG:n periytymistapa on tuntematon. Sitä on todettu Suomessa muutamia tapauksia.

- **Glaukooma eli silmänpainetauti** (vanha nimitys 'viherkaihi')

ei aina ole perinnöllistä. Silmänpainetauti voi puhjeta yht äkkiä monista eri syistä, esim. traumat ja tulehdustilat. Tauti on koiralle erittäin kivulias ja vaatii erittäin nopeata ja tehokasta hoitoa. Näön pelastamisessa on kysymys yleensä tunneista. Silmänpainetta voidaan hoitaa silmätipoilta, mutta tilanne voi huonontua nopeasti milloin tahansa. Usein viimeisenä keinona on silmänpisto.

- **CCD (crystalline corneal dystrophy) sarveiskalvon kristalloidi dystrofia, kiteinen sarveiskalvon surkastuma.**

Tämä hitaasti etenevä sarveiskalvon samentuma voi myöhemmässä vaiheessa aiheuttaa jonkun verran näön heikkenemistä. Taudin edetessä sarveiskalvolle muodostuu pyöreä rengasmainen samentuma, jonka keskiosa on suhteellisen kirkas. Varsinkin nuorilla koirilla on vaikea erottaa tätä perinnöllistä muotoa muista sarveiskalvon samentumista, kuten sarveiskalvon lipidoosista tai kolesterosista, jotka eivät ole perinnöllisiä vaan mahdollisesti ruokintaperäisiä tai rasva-aineenvaihdunnan häiriötiloja.

Periytymistapa on resessiivinen, monogeeninen, autosomaalinen. Sairautta on todettu yksittäinen tapaus Suomessa.

- **PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis / persistent hyperplastic primary vitreous) sikiöaikaisen verisuonijäänteiden aiheuttama silmän kehityshäiriö.**

Verisuonet, jotka ruokkivat kehittyvää silmää surkastuvat normaalisti pennun syntymään menneessä tai hyvin pian syntymän jälkeen. Joskus tämä surkastuminen ei ole täydellistä, vaan verisuonitus näkyy linssin takapinnalla ja aiheuttaa ärsytystä, johon linssin takakapseli reagoi lisääntyvällä samentumisella. PHTVL/PHPV voi siten aiheuttaa sekundäärisen harmaakaihin. Vakavammassa tapauksissa myös linssi voi olla epämuotoinen. Vika on synnynnäinen, eikä yleensä pahene tai pahenee hyvin hitaasti. Vaikeusaste määritellään asteikolla 1-6, joista 2-6 asteisia ei suositella jalostukseen. Periytyvyys on epäselvä.

Todettu muutama 4-asteen tapaus.

- **PPM (persistent pupillary membrane, persistoivat pupillamembraanit) sikiöaikaisen silmäteräkalvon jäännös.**

Neonataaliaikaiset kalvot ja verisuonet, jotka peittävät pupillin, surkastuvat ja häviävät yleensä ennen syntymää. Joskus osa sidekudos- ja verisuonijäänteistä jää jäljelle ja mikäli ne ei ole poistuneet vuoden ikään mennessä, kutsutaan tätä sairaustilaa PPM:ksi. Nämä juosteet kulkevat pupillin yli iirikseen, iiriksestä sarveiskalvon takapinnalle, iiriksestä linssin etupinnalle tai muodostavat kalvoa silmän etukammioon. PPM voi aiheuttaa samentumaa linssiin ja sarveiskalvolle. PPM on pysyvä ja synnynnäinen tila, vaikea-asteista PPM vaivaa sairastavaa koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen. Tila katsotaan perinnölliseksi, mutta periytymistapa on tuntematon.

Todettu muutama tulkinnanvarainen tapaus.

- **XL-PRA (X-linked progressive retinal atrophy) X-kromosomiin kytkeytynyt PRA.**

XL-PRA:ssa silmän verisuonitus vähitellen surkastuu ja samalla verkkokalvo ohentuu (atrofia). Silmän verkkokalvolla olevat valo aistivat solut (tapit ja sauvat) tuhoutuvat, jonka seurauksena koira sokeutuu.

Siperianhuskylla esiintyy ainoastaan X-kromosomiin kytkeytynyttä PRA:ta. Sairastuneet koirat ovat useimmiten uroksia, jotka ovat saaneet sen emältä perimässään X-kromosomissa. Nartut sairastuvat ainoastaan, mikäli niiden isä on ollut XL-PRA-sairas ja emä sairas tai sairauden kantaja.

XL-PRA:ta ei ole todettu suomalaisessa siperianhuskykannassa.

Silmätarkastus tulokset

	tutkitut	HC	PHTVL/PHPV	CCD	PPG
1990	2				
1995	3				
1996	1				
1997	1				
1998	12	1		1	
1999	3				
2000	105	5	1		
2001	42	1	2		
2002	65	6			1
2003	44	5			
2004	65	3			
2005	176	6	1		
yht.	519	27	4	1	1

1990-2005 on silmätarkastettu yhteensä 502 siperianhuskyä, joista 23 (4,58 %) on todettu HC. Taulukon lukema poikkeaa tästä, koska osa koirista on käynyt tarkastuksessa useamman kerran.

Ennen vuotta 2000 oli silmätutkimuksia siperianhuskyille tehty vain 22 kpl. Vuosituhannen vaihteessa silmätutkimukset tulivat tutummiksi ja tarkastuksissa löytyneiden useampien kaihitapausten vuoksi rotujärjestö järjesti joukkosilmätarkastuksia. Tutkimustulosten lisääntyessä kaihin esiintymistiheys asettui tunnetulle kansainväliselle tasolle, noin 5-6 prosenttia. Viime vuosina omistajat ovat silmätutkittaneet koiriaan runsaasti – myös muita kuin siitokseen aiottuja – ilman Pevisa-ohjelmaakin, joten tällä hetkellä liittyminen Pevisaan ei ole ajankohtaista.

Suomessa todettiin vuonna 2002 ensimmäinen silmänpainetauti (glaukooma), joka johtui goniodysgenesiksestä (PPG) ja tarkoittaa degeneroitunutta kudosta silmän iridokorneaalikulmassa. Tämä lisää riskiä silmänpaineen nousulle, mutta ei aina kuitenkaan aiheuta sitä. Englantilaisen tilaston mukaan goniodysgenesiksen osuus tutkituilla koirilla oli noin 2,4 prosenttia, joista noin 8 prosenttia sairastui myöhemmin silmänpainetautiin. Joissakin maissa kahden ahtaan iridokorneaalikulman omaavan koiran parittamista pyritään välttämään.

Ennen kuin koiraa käytetään ensimmäistä kertaa siitokseen, suositellaan sen silmätarkastusta ja mahdollisuuksien mukaan myös filtraatiokulman mittausta, joka ei kuulu normaaliin silmätarkastukseen, vaan on tilattava erikseen.

Muita rodulla esiintyviä sairauksia

Hyvästä perusterveydestään huolimatta siperianhuskylla voi esiintyä sairauksia, joita on havaittu muillakin roduilla

- Hammaspuutokset, ylä- tai alapurenta (todettu, periytymistapa vaihtelee)
- Kivesviat, uroksilla Kennenliiton jalostuskielto (todettu, polygeeninen, todettavissa vain uroksilla)
- Epilepsia eli kaatumatauti (todettu, kynnyksomaisuus, polygeeninen)
- Kilpirauhasen vajaatoiminta, yleensä arktisilla roduilla on keskivertokoiraan alhaisemmat tyroksiini arvot ilman, että kyseessä olisi varsinainen sairaus (todettu, periytyvyyttä ei tunneta, epäillään taipumuksen periytyvän jossain määrin)
- Sinkkiresponsiivinen dermatoosi eli sinkin puutteesta aiheutuva ihosairaus, johon usein tehoaa sinkkilisiä, vaiva saattaa johtua myös ruokinnasta (todettu, mahdollisesti perinnöllinen taipumus)
- Rodulla esiintyy jonkin verran myös allergiaa ja astmaa, vaikka oireet eivät aina ole niille tyypillisiä. Monissa näistä tapauksista kyseessä on Eosinophilic Bronchopneumopathy EBP, eosinofiilinen keuhkoputkien ja keuhkojen sairaus eli kansanomaisesti ”räkätauti”, jota suomalaiset eläinlääkärit eivät usein tunnista vaan antavat allergia- tai astmadiagnoosin. EBP:n taustalla voi kuitenkin kirjallisuuden mukaan olla myös allergia, mutta syitä sairauteen voi olla muitakin. ”Räkätäudissa” keuhkoputkiiin kertyy limaa ja koira, erityisesti rasituksen yhteydessä, voi yskiä, kakoa, ylenantaa ja suorastaan pärskiä limaa. Todettu joitakin tapauksia, perinnöllisyyttä ei tunneta (mahdollisesti autoimmuunitauteja)
- Demodikoosi eli sikari- tai karvatuppipunkkioreyhtymä. Sikari- tai karvatuppipunkkeja (Demodex canis -lajin) on ilmeisesti useimmilla koirilla, mutta ne eivät aiheuta oireita kovinkaan monille. Demodikoosin puhkeamisen syyinä pidetään paikallista tai yleistä heikentyneitä immuunipuolustusta, joka saattaa laukaista punkkien lisääntymisen. Demodikoosia esiintyy nuorilla koirilla noin 6 kuukaudesta lähtien sekä myös vanhoilla eläimillä. Todennäköisesti demodikoosin voi saada puhkeamaan lisämunaisten runsas kortisonien itsetuotanto tai jopa hoito kortisonivalmisteilla, tämä koskee myös kettukapi-infektiota. Sairastumisalttius saattaa periytyä – loiset itsessään eivät periydy, vaan pennut saavat punkkitartunnan syntymän jälkeisen 72 tunnin aikana emältään. Todettu joitakin tapauksia.
- Lonkkanivelen kasvuhäiriötä ei ole todettu röntgenkuvauksissa, saadut tulokset Suomessa ovat olleet etupäässä

A ja B eli terveitä. Suomessa siperianhuskyjen lonkkia on tutkittu melko vähän, 1988-2005 syntyneistä koirista vain noin 0,6 prosenttia (33 kpl) on lonkkakuvattu. Kyseisellä ajanjaksolla röntgenkuvatuista 24 koira on saanut tuloksen A (72,7 %), 8 koira tuloksen B (24,2 %) ja yksi (1) koira tuloksen C (B/C) (3 %).

USA:laisen OFA:n (Orthopedic Foundation for Animals) pitkäaikaisten (1974-2005) lonkkanivelen kasvuhäiriön esiintymistilastojen mukaan siperianhusky on 142 tutkitusta rodusta sijalla 138. Ainoastaan neljällä rodulla on tilastojen mukaan vähemmän lonkkadysplasiaa. Siperianhuskyista 97,7 prosenttia on todettu dysplasiavapaiksi, joista 32,8 prosentilla on erinomaiset lonkat, ja vain kaksi (2) prosenttia on todettu dysplastisiksi.

4.3.3 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista

Ruotsissa tehdyn tutkimuksen mukaan (Egenvall ym. 2000), jossa tutkittiin eri koirarotujen sairastavuutta ja elinikää vakuutusyhtiöaineistoista, oli tutkimusajanjaksolla pienin kuolleisuus ja sairastavuus skandinaavisilla metsästyspystykorvaroduilla (pohjanpystykorva, suomenpystykorva, karjalankarhukoira), buhundilla ja siperianhuskylla.

USA:ssa on todettu näyttelylinjaisilla siperianhuskyillä olevan lonkkanivelen kasvuhäiriötä runsaammin kuin käyttölinjaisilla. Samoin tietyissä linjoissa on havaittu kivesvikoja, hedelmällisyshäiriöitä ja steriliteettiä sekä erilaisia autoimmuunitauteja.

Harmaakaihia esiintyy ilmeisesti melko runsaasti, sillä SHCA (Siberian Husky Club of America) on käynnistänyt laajan tutkimuksen, jossa pyritään löytämään DNA-testi HC:n toteamiseksi. Koska CERF (Canine Eye Register Foundation) julkaisee vain terveiden koirien tulokset, on mahdotonta tietää, paljonko kannassa on sairaita.

AKC:n tutkimusprojekti:

“Identification of DNA Marker(s) for Cataracts in Purebred Dogs, with Emphasis on the Breeds Alaskan Malamute, Siberian Husky, and Samoyed.” (Harmaakaihin DNA-markkeri(e)n tunnistaminen puhdasrotuisilla koirilla, erityisesti alaskanmalamuutilla, siperianhuskylla ja samojedilla)

- Michiganin Yliopistossa tehtävä PhD Vilma Yubasiyan-Gurkanin tutkimus. Tutkimuksen tarkoituksena on ymmärtää paremmin harmaakaihin periyymistä ja etsiä käyttökelpoinen DNA-testi sairauden toteamiseksi. Lisätietoja tutkimusohjelmasta www.akcchf.org

Geenitesti XL-PRA:n toteamiseksi:

Siperianhuskylla esiintyy ainoastaan X-kromosomiin kytkettyä PRA:ta. Cornellin Yliopiston Baker Instituutissa Gus Aguirre ja Greg Acland ovat löytäneet sairautta aiheuttavan geenin X-kromosomissa.

Lisätietoja testistä on saatavilla internet osoitteessa: www.optigen.com/opt9_test_xlpra.html. Suomessa XL-PRA:ta ei ole todettu.

Tarkempi yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista lähdetietoineen on esitetty liitteessä 8.1.

4.4 Ulkomuoto

Rodun rakenteessa esiintyy runsaasti vaihtelua, mutta suurin osa rodun yksilöistä mahtuu rotumääritelmän asettamiin rajoihin. Jonkin verran esiintyy ylilyönnejä kumpaankin suuntaan – liian raskaita, liian tiiviitä ja matalaraajaisia tai liian kevyitä ja ilmavia koiria, epäterveitä rakenteita ei kuitenkaan juuri esiinny. Yleisimpiä rakenteellisia virheitä ovat mm. liian vähän kulmautunut, suora etuosa ja lyhyet olkavarret, liian leveä tynnyrimäinen tai liian litteä rintakehä, liian avoimet (suorat) raajojen kulmaukset, lyhyt, tasainen tai liian pysty lantio, väärä hännän kiinnitys ja kanto sekä liian matalat raajat ja litteät tassut ('lättäjälät'). Rodunomaisen ilmeen puuttumiseen vaikuttavat myös liian lyhyt kuonon pituus ja korvien virheasennot. Turkit ovat pääosaltaan normaaleja, joskin sen arvioiminen voi usein olla hankalaa kesän näyttelykaudella, koska arktisten koirien voimakas karvanvaihto tapahtuu samoihin aikoihin ja pohjavillan puuttuminen karvanlähdon aikaan on täysin normaalia. Jonkin verran esiintyy liian ohuita ja lyhyitä turkkeja, mutta myös jo liian pitkää ja pehmeää 'hapsaturkkisuutta', joka vastoin rotumääritelmää peittää koiran ääriviivat. Turkin muotoileminen ja trimmaaminen on kiellettyä, mutta näyttelyitä varten monet ulkomailta kuitenkin föönaavat turkin epäluonnollisesti pystyyn saadakseen sen näyttämään runsaammalta. Koirien koko, erityisesti urosten, on viime vuosina ollut kasvamaan päin. Ylikoko voi olla seurausta koirien käytöstä pienissä 3-4 -koiran valjakoissa, joissa isommat ja voimakkaammat koirat ovat suosittuja. Siperianhusky on kuitenkin perinteisesti isomman valjakon koira, jolloin isosta koosta alkaa olla haittaa. Erityisesti jalostuskoirien kokoon on kiinnitettävä jatkossa huomiota.

Liikunnan arvioiminen on usein vaikeaa yleensä pienissä näyttelykehissä, joissa rodun pitkät ja nopeat askeleet eivät pääse oikeuksiinsa. Liikunnassa esiintyviä puutteita ovat mm. lyhyet sipsuttavat liikkeet, ravissa korkealle nousevat eturaajat ja liian leveät takaliikkeet sekä puuttuva askelpituus.

Siperianhuskyn yleisvaikutelmassa tärkeintä on rakenteen tasapainoisuus ja käyttötarkoituksenmukaisuus.

Ulkomuodon arvostelussa tärkein näyttely on rotujärjestön järjestämä erikoisnäyttely, jossa samalla kertaa voi nähdä reilusti yli 100 siperianhuskyä. Rotujärjestö pyrkii suosimaan erikoisnäyttelyjen tuomarivalinnoissaan tuomareita, jotka ovat rodun spesialisteja ja omaavat kokemusta rodun kasvattajina ja valjakkoajajina. Erikoisnäyttelyt muistuttavatkin jossain määrin jalostustarkastuksia, sillä niihin osallistutaan suurin joukoin usein paremminkin ajatuksella saada asiantuntijan lausunto koirasta, kuin tavoitteella voittaa näyttely.

Pitkäaikaisen tilaston mukaan erikoisnäyttelyssä arvostelun 'erittäin hyvä' (EH, entinen 1. palkinto) saa yli 50 prosenttia osallistuneista. Muissa näyttelyissä siperianhuskyja esitetään aika vähän, keskiarvolla vain viisi (5) koiraa näyttely, ja esitettävät koirat valikoituvat paljolti tuomarin mukaan.

5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta

Siperianhuskyrodun ensimmäinen jalostuksentavoiteohjelma hyväksyttiin rotujärjestön vuosikokouksessa 16.5.1998, jonka jälkeen siihen on tehty yksi muutos (SHS vuosikokous 21.5.2000), koskien koirien liian varhaista jalostuskäyttöä ja silmätarkastuksen suosittamista ennen jalostuskäyttöä.

Silmätarkastussuosituksen osalta ohjeisto on toteutunut melko hyvin. Vuoden 2000 jälkeen vapaaehtoisia tarkastuksia on tehty noin 500 kpl ja noin 30-40 prosenttia jalostuskoirista tarkastetaan ennen jalostuskäyttöä. Sen sijaan yhä edelleen käytetään liian nuoria, jopa alle vuoden ikäisiä, koiria jalostukseen. Uroksista lähes 13 prosenttia ja nartuista noin 9 prosenttia saa pentuja alle kaksi vuotiaina. Suosituksena on ollut ensimmäisen pentueen teettäminen aikaisintaan kahden ajokauden jälkeen, jolloin uros tai narttu on iältään noin 2-3 vuotias ja riittävästi kehittynyt niin fyysisesti kuin psyykkisesti. Jalostuksentavoiteohjelmaa varten on seurattu populaation kokoa rekisteröintien avulla sekä kirjaamalla jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen suhdeluku ja eri pentueiden sukusiitosaste. Jalostuskoirien osalta on seurattu pentulukua ja jälkeläisten jalostuskäyttöä edelleen. Terveystiedot, lähinnä silmätarkastustulokset, on tilastoitu ja seurattu eri vikojen prosentuaalista esiintymistä. Vuosittain on tilastoitu myös näyttely- ja koetulosten määrät ja niiden jakautumiset. Kaikki edellä mainitut tiedot on julkaistu vuosittain Siperianhusky-lehdessä ja sopivin osin päivitetty internetissä esillä olevaan jalostuksentavoiteohjelmaan.

Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Harmaakaihin yleisyyden selvittäminen	Silmätarkastuksen suosittelu ja joukkosilmätarkastusten järjestäminen	2000-2005 tutkittu yhteensä 480 koiraa. HC.n esiintymistiheydeksi saatu 4,58 %
PPG:n toteaminen goniodysgenesiksen avulla	Pyritään kannustamaan omistajia tutkituttamaan mahdollisuuksien mukaan myös kammiokulmien suuruutta	Suoritetaan seurantaa
Liian varhaisen ja testamattomien koirien jalostukseen käytön ja pennuttamisen vähentäminen	Valistusta kasvattajille ja huomautus lehdessä rekisteröintitietojen julkaisun yhteydessä vanhempien liian varhaisesta jalostuskäytöstä. - Rotujärjestön hallitus päätti jalostusneuvonnan esityksestä 20.8.2005, ettei yhdistyksen pentuvälitykseen oteta välitettäväksi astutusajankohtana alle kaksivuotiaiden vanhempien pentuja, ettei annettaisi vääränlaista hyväksyntää liian nuorten koirien jalostuskäytölle.	Uusi tutkimuskohde

6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat

6.1 Visio

Rotujärjestön pyrkimys on säilyttää siperianhusky kyvykkäänä ja kilpailukelpoisena rekikoirana myös nyky-yhteiskunnan muuttuvissa olosuhteissa. Tätä tukee jatkuva kasvava kiinnostus valjakkoojoharrastukseen ja matkailualalla rodun profiloituminen nimenomaan valjakkokoiraksi. Vaikka rotua pidetään myös perhekoirana ja näyttelykoirana, tulee sen käyttötarkoitus rekikoirana kuitenkin aina olla ensimmäinen prioriteetti. Lukumääräisesti eniten koiria käytetään valjakkokoirina. Korostamalla kaikessa tiedotuksessa rodun alkuperäisiä käyttöominaisuuksia ja niiden säilyttämisen ja testauksen tärkeyttä, toivotaan yleisen mielikuvan rodusta vakiintuvan ymmärtämään kyseessä olevan rekikoiran. Käyttötarkoitukseen sopivat jalostuskoirat pyritään testaamaan valjakkotyöskentelyssä mm. rodunomaisten kokeiden ja valjakkoojokilpailujen avulla. Ulkomuodon suhteen pyritään säilyttämään rotumääritelmän rajoissa tietty rakenteellinen ja ulkomuodollinen vaihtelu ilman liioittelua mihinkään suuntaan. Ulkomuodon pätevän arvioinnin varmistamiseksi erikoisnäyttelyihin pyritään valitsemaan tuomareita, joilla on pitkäaikainen kokemus siperianhuskyista valjakkokoirana. Aktiivisen ulkomuototuomarikoulutuksen avulla myös kotimaisten näyttelytuomareiden tietotaitoa voidaan kehittää ymmärtämään syvemmin rodun erityispiirteitä. Jalostuksessa yksittäisten kasvattajien vastuunottoa rodun kokonaisuudesta pyritään lisäämään.

Suurimmaksi uhkaksi rodun tulevaisuudelle rekikoirana Suomessa voi muodostua populaation muuttuminen näyttelytyypipainotteiseksi, jolloin koiria jatkojalostetaan etupäässä näyttelytulosten perusteella unohtaen käyttöominaisuuksien riittävä testaus. Tätä kehitystä tulee varoa ja aktiivisella tiedotuksella yrittää vähentää.

6.2 Rotujärjestön tavoitteet

Rotujärjestön tavoite on säilyttää ja kehittää siperianhuskyrotua siten, että sen käyttö rekikoirana jatkuu eikä rotu ulkopuolisen painostuksen alla muutu seurakoiraksi.

Jalostukseen tulee käyttää mahdollisimman hyviä, käyttöominaisuuksiltaan testattuja rodunomaisia koiria. Ominaisuuksista etusijalla ovat luonne- ja käyttöominaisuudet, terveys ja normaali lisääntyminen. Tarkoituksenmukaisessa terveessä rakenteessa sallitaan vaihtelua rotumääritelmän puitteissa. Jalostuskoirien valinnassa tulee kiinnittää huomiota erityisesti johtajaominaisuuksiin, työmoraaliin, energian oikeaan käyttöön, kokoon, hyviin tassuihin ja turkinlaatuun.

Suosituksena uroksen ja nartun tulee olla astutushetkellä vähintään 24 kuukauden ikäinen. Rotujärjestö ei ota pentuväilytykseen pentueita, joiden jomman kumman vanhemman ikä on astutushetkellä alle 24 kuukautta. Liian nuorien koirien jalostuskäyttöä tulee välttää, sillä vasta aikuisen – käytännössä noin 2-3 vuotiaan koiran rakenne ja käyttöominaisuudet ovat riittävästi kehittyneet ja niitä on voitu riittävästi testata ja lisäksi on riittävästi tietoa koiran terveydestä ja luonteesta. Jalostus on rodun parantamista kokonaisuutena, ei pelkästään yksittäisten huippujen tuottamista.

Jalostuksen osa-alueiden tavoitteet:

Populaation kokonaistila ja rakenne:

Tärkeintä on pitää huolta koko rodusta käyttämällä riittävästi testattuja eri uroksia ja eri narttuja laajasti siitokseen. Yhdenkään jalostuskoiran kokonaisjälkeläismäärä ei saisi ylittää viittä (5) prosenttia sukupolven (viiden vuoden) penturekisteröineistä.

Siperianhuskyn perustamispopulaatio on pieni, josta johtuen historiallinen sukusiitos on huomattavaa, siksi sukusiitosastetta on seurattava ja pyrittävä säilyttämään se alle kuuden (6) prosentin vuositasolla laskettuna viiden sukupolven mukaan. Yksittäisten pentueiden sukusiitosaste tulisi olla alhainen. Haitallisen sukusiitoksen karkeana arviona pidetään yleisesti yksittäisten pentueiden kohdalla noin 10 prosenttia laskettuna viiden sukupolven mukaan.

Terveys:

Tavoitteena on pitää rotu elinvoimaisena ja mahdollisimman terveenä sekä rakenteellisesti suorituskykyisenä rekikoirana. Perinnöllisen harmaakaihin esiintymistiheyttä pyritään alentamaan kannustamalla kasvattajia silmätutkittamaan koiriaan. Seuraamalla ja tilastoimalla terveystuloksia voimme havainnoida sairauksien ja vikojen esiintymistä ja tarvittaessa suorittaa ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.

Luonne ja käyttöominaisuudet:

Rodun hyvä, ystävällinen ja ryhmäsosiaalinen luonne tulee säilyttää kaikissa oloissa, myös muuttuneessa yhteiskunnassa. Jalostukseen on käytettävä käyttöominaisuuksiltaan rodunomaisia koiria, jotka ovat osoittaneet kykynsä rekikoirina ja omaavat riittävästi työskentelyhalukkuutta. Johtajaominaisuudet ja oikea työmoraali ovat jalostuksen kannalta tärkeitä ominaisuuksia ja niitä tulisi suosia valinnoissa.

Ulkomuoto:

Tavoitteena on säilyttää siperianhusky rotumääritelmän mukaisena arktisena rekikoirana.

Ulkomuotojalostus ei saa mennä terveyden eikä käyttöominaisuuksien edelle. Rakenteessa sallitaan rotumääritelmän sisään mahtuvaa vaihtelua, mutta kuitenkin siten, että äärimmäisyyksiin ei mennä. Ulkomuodollisesti vain kaunis, mutta henkisiltä ominaisuuksiltaan rekikoiraksi soveltumaton koira, on rodunjälöstyksellisesti arvoton yksilö.

6.2.1 Rotujärjestön strategiat

6.2.1.1 Lyhyen aikavälin strategiat

Saavuttaakseen tavoitteensa pitää siperianhusky rekikoirana, on rotujärjestön lisättävä rotuharrastuksen ja valjakkoajon positiivista tiedottamista sekä madaltaa uusien osanottajien osallistumiskynnystä kehittämällä uusia tapahtumamuotoja, esim. helpoilla 'alokastapahtumilla' ja alokaskilpailuilla, joissa ajettavat matkat ovat harjoitusmaisen lyhyitä ja helpon innostavia. Uusien harrastajien aktivoiminen nopeasti mukaan rotujärjestön toimintaan on usein avain pitkäkestoisen harrastuksen syntymisessä. SHS:n tulee saada tiedotuksensa piiriin mahdollisimman paljon uusia harrastajia etteivät he jää yksin monien kysymysten kanssa. Tapahtumien järjestämiseen tarvitaan mukaan aktiivista toimihenkilöstöä ja mm. koetointisijoita kaivataan kipeästi lisää.

Rotujärjestön koe- ja kilpailukalentereita on kehitettävä ja monipuolistettava vastaamaan jäsenistön erilaisia mieltymyksiä ja tarpeita niin koe- ja kilpailumatkojen (lyhyet/sprint ja keskipitkät) kuin kilpailutyyppeinkin (tavalliset ja erikoiskilpailut; Ruuhit, Triathlon) suhteen. Rotujärjestön tulee myös kannustaa eri tavoin palkitsemalla, ja mahdollisuuksien mukaan huomioimalla, suomalaisten puhdasrotuisten rekisteröityjen siperianhuskyvaljakoiden käyttöä, testaamista ja kilpailuttamista niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Jalostukseen käytön 24 kuukauden alaikärajan saavuttaminen tiedotuksen avulla.

Astutushetkellä alle kaksivuotiaiden vanhempien pentueet merkitään Siperianhusky-lehdessä rekisteröintitietojen julkaisun yhteydessä. Tiedotusta asiasta lisätään.

Kasvattajan vastuuta rodusta kokonaisuutena korostetaan kiinnittämällä asiaan huomiota ja perustelemalla asiaa esim. lehdessä julkaistavilla artikkeleilla. Pyritään kasvattajien ja SHS:n väliseen yhteistyöhön ja avoimeen tiedotukseen yhteiseksi hyväksi.

6.2.1.2 Pitkän aikavälin strategiat

Rodun säilyttäminen jatkossakin rekikoirana on pääasia. Jatketaan jäsenistön koulutusta rotukohtaisilla kasvattajakursseilla ja mahdollisuuksien mukaan esim. kokeneiden rodun kasvattaja-ajaja-ulkomuototuomarien seminaareilla. Jatketaan myös kotimaisten ulkomuototuomarien koulutusta. Seurataan aktiivisesti rodun kehitystä maailmalla, erityisesti Skandinaviassa ja toimitaan yhteistyössä muiden ulkomaisten rotua harrastavien organisaatioiden kanssa.

Pyritään lisäämään mm. jalostusneuvonnan jäsenten kouluttautumista osallistumalla Kennelliiton ym. jalostusaiheisille koulutuspäiville.

Seurataan rodunkehitystä tilastoinnilla ja pitemmän aikavälin yhteenvedoilla.

Tärkeimmät keinot päämäärien saavuttamisessa ovat:

- Rotuharrastuksen ja valjakkoajon positiivisen tiedottamisen lisääminen sekä ulos että sisäänpäin.
- Uusien harrastajien aktivointi eri tavoin mukaan rotujäjestön toimintaan.
- Rotukohtaisten kasvattajakurssien ja muiden koulututilaisuuksien järjestäminen.
- Jalostusaiheisen tiedon hankinta ja kasvattajien informointi.
- Ulkomuototuomarien koulutus.
- Yhteydenpito muiden rotua harrastavien organisaatioiden ja harrastajien kanssa.
- Koe- ja kilpailukalentereiden kehittäminen.
- Siperianhuskyvaljakoiden kansallisesti ja kansainvälisesti kilpailuttamisen kannustus.

6.3 Uhat ja mahdollisuudet

SWOT-nelikenttäänalyysin tulkinta

Vahvuudet (Strength) - käytä hyväksi, vahvista	Heikkoudet (Weakness) - vältä, lievennä, poista
Mahdollisuudet (Opportunity) - varmista niiden hyödyntäminen	Uhat (Threat) - kierrä, lievennä, poista

Populaatio ja terveys

Vahvuudet - suhteellisen laaja jalostuspohja - matadorijalostusta ei käytetä - käytettyjen urosten/narttujen määrä suuri - perusterve ja pitkäikäinen rotu	Heikkoudet - rodun kahtiajakautuminen - harrastajien tietämättömyys, kokemattomuus - väärät uskomukset - sairauksien salailua - käytetään liian nuoria jalostusyksilöitä - kaikkia jalostuskoiria ei terveystutkita - korkeahko historiallinen sukusiitosaste
Mahdollisuudet - linjojen harkitut risteytykset ja takaisin risteytykset sukusiitoksen alentamiseksi mahdollisia - kriisitilanteessa puhtaana säilytettyjen rekisteröimättömien kantojen hyödyntäminen	Uhat - todella vierasta verta ei ole saatavissa - geenipooli pienenee, jos rotua käytetään risteytyskoirien tuottamiseen

Luonne ja käyttöominaisuudet

Vahvuudet - käyttöominaisuuksien painottaminen - aktiivinen, älykäs rotu - perusluonteet pääosin kunnossa - sosiaalinen käyttäytyminen ryhmässä mahdollistaa suurien koiramäärien yhteistyön	Heikkoudet - käyttöominaisuuksiltaan riittämättömästi testattujen koirien jalostuskäyttö - osalla voimakasta metsästysviettiä - arat, liian epäluuloiset tai aggressiiviset yksilöt
Mahdollisuudet - myös muita harrastusmahdollisuuksia: koirahiihto ja -pyöräily, canicross, agility	Uhat - median perusteettomat yleistyksen sekä eri rotujen tahallinen tai vahingossa tapahtuva sekoittaminen toisiinsa - median rodusta ja harrastuksesta levittämät väärät tiedot ja niiden yleistäminen - yleisön väärät käsitykset ja ylireagointi esim. koirien kiinnittämiseen matkaketjuihin maastossa

Ulkomuoto ja rakenne

Vahvuudet - yhteinen päämäärä toimivasta käyttökoirasta - sallitaan rakenteen variaatioita rotumääritelmän puitteissa	Heikkoudet - rodunomaisuuden unohtaminen käyttöominaisuuksien kehittämisen kustannuksella
Mahdollisuudet - ulkomuodon variaation ansiosta voi tehdä valintaa - kotimaisten tuomarien koulutuksella näyttelyarvostelujen osaamistasoa nostettavissa	Uhat - keskittyminen yksinomaan ulkomuotojalostukseen - turkkijalostus runsaamman turkin aikaansaamiseksi - näyttelytulosten yliarvioiminen jalostuksessa

Rodun markkinapotentiaali

Vahvuudet - hyvä luonne - yleensä hyvät käyttöominaisuudet - luonnonmukainen, alkuperäinen rotu - helppohoitoinen turkki - hyvä perusterveys - kaunis	Heikkoudet - harkitsematon kasvatus vain perhekoiraksi tai näyttelytar-koituksiin - rotu ei ehdottomasti sovi kaikille - kaikille pennuille vaikea löytää harrastavat kodit - ei yleensä sovellu yksinäiseksi seurakoiraksi, kaipaa koira-seuraa - osa matkailualasta ei ota vastuuta rodusta ja tunne olevansa osa sitä kokonaisuutena (kaikkia safarikoirien pentuja ei rekisteröidä)
Mahdollisuudet - ihmisten luontoelämysten tarve (matkailuala) - lisääntyvä luonnonmukaisuuden ihannoiti yleisön puolelta - valjakkoajoharrastus kasvussa - runsaasti rodusta kiinnostuneita ja uusia harrastajia	Uhat - rodusta saadaan väärää tietoa (rotu)kirjoista, jotka perustuvat maailmalla julkaistujen kirjojen käännöksiin, myös internetissä on tarjolla paljon virheellistä tietoa, joka antaa väärän käsityksen rodusta - yksilön vetoalujen kitkeminen koulutuksella vastoin rodun perusluonnetta voi aiheuttaa sille huomattavaa stressiä joka voi purkautua häiriökäyttäytymisenä - yleisön väärät mielikuvat arktisuudesta - oletetaan ulkomuodon takia vihaiseksi vahdiksi - rodun siirtyminen enenevässä määrin seura- ja näyttelykoiraksi - vääränlainen susi-ihannoiti

6.4 Riskien hallinta

Rotuun kohdistuvista riskeistä osa on sellaisia, joihin emme voi mitenkään vaikuttaa. Oikeastaan vain sukusiitosasteen kasvu on asia, mihin voimme tiedotuksella vaikuttaa.

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
talvet lyhenevät	- maailman laajuinen ilmastomuutos	- käytetään reen sijasta kärkeä - testataan koiria kärkekokeissa	siirretään toimintaa pohjoisemmaksi	rotu muuttuu seurakoiraksi
käyttö rekikoirana vähenee	- kaupungistuminen - pentuja markkinoidaan seura- ja näyttelykoirina	- korostetaan uusille harrastajille rodun alkupe- räistä käyttötarkoitusta - muistutetaan kasvattajia rodun käyttötarkoituksesta	ei suositella ainoaksi koiraksi esim. kerrostaloon tai epärodunomaiseen käyttöön	ongelmakoirien lisääntyminen riittävän liikunnan ja koiraseuran puutteesta
sukusiitosaste nousee	- jalostuskoirien liian läheinen sukulaisuus	- tiedotetaan sukusiitoksen riskeistä - tuotetaan erisukuisia koiria	suunnitellaan paritukset tarkemmin ja tarkastellaan etukäteen pitemmän aikavälin seurauksia	- perinnöllisten sairauksien esiintyminen - elinvoiman aleneminen

6.5 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

Jalostuksen tavoitteiden kirjaamisen yhteydessä on tähän ohjeeseen kerätty oleellinen tieto rodusta ja sen tilasta. Ohjelma on suositus ja ohjeellinen, yksi apuväline jalostaa parempia koiria. Se ei rajoita kasvattajan mielestä hyvän koiran jalostuskäyttöä eikä estä vapaata kasvatusyötä tai lisää pakotteita. Kasvattajille JTO:n tavoitteiden ja suositusten kirjaaminen osoittaa niitä seikkoja, joihin hänen toivotaan kiinnittävän huomiota niin yksityisen parituksensa suunnittelussa kuin sen vaikutuksesta koko rotuun. Kasvattajilla on täysi vapaus kasvatusyössään, mutta myös vastuu niin omasta toiminnastaan kuin rodun kokonaisuudesta.

Tavoiteohjelma on laadittu Suomen Kennelliiton mallin mukaan.
Toimintasuunnitelmassa on kaksi osaa: toimenpiteet ja jalostuskoirille asetetut suositukset.

6.5.1 Toimenpiteet

Ohjelman mukaisiin tavoitteisiin pyritään:

- Noudattamalla Suomen Kennelliiton laatimia jalostukseen liittyviä ohjeita ja määräyksiä.
- Tiedottamalla rotujärjestön jäsenistölle ja ulospäin rodun todellisista ominaisuuksista ja käyttötarkoituksesta sekä sen erityispiirteistä.
- Kannustamalla rodun harrastajia osallistumaan rodunomaisiin kokeisiin ja kilpailuihin sekä erikoisnäyttelyyn ja muuhun harrastustoimintaan.
- Järjestämällä rotukohtaisia kasvattajakursseja ja rotua käsitteleviä seminaareja.
- Kannustamalla kasvattajia terveystarkastuksiin sekä järjestämällä tarpeen vaatiessa joukkoterveystarkastuksia.
- Keräämällä aktiivisesti jalostuksessa tarvittavaa tietoa sekä jakamalla ja julkaisemalla sitä eri yhteyksissä mm. Siperianhusky-lehdessä, 'Siperiahusky -rekikoira' -kirjassa, internetissä ja muissa tiedotuskanavissa
- Laatimalla ja julkaisemalla rodun vuosittaiset ja pitkän ajan tilastot.
- Järjestämällä näyttelytuomarien koulutusta.
- Pitämällä yhteyttä rodun kasvattajiin ja harrastajiin ulkomailla sekä muihin kenneljärjestöihin.
- Korostamalla kaikilla toimenpiteillä kyseessä olevan rekikoiran.

Jalostustavoitteet tarkistetaan viiden (5) vuoden välein ja tarvittaessa tavoiteohjelmaan voidaan tehdä tarkistuksia ja uudistuksia.

6.5.2 Jalostuskoirille asetetut suositukset

Vaikka siperianhuskyn jalostusentavoiteohjelma ei sisällä pakotteita tai tulosvaatimuksia, suositellaan:

- Ennen jalostuskäyttöä silmätarkastusta, mahdollisuuksien mukaan myös silmän filtraatiokulman mittaamista glaukoomataipumuksen toteamiseksi. Sairaaksi todettua koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Jalostukseen käytettävän koiran rekikoiraominaisuudet tulisi riittävästi testata vaativassa valjakkotyössä, kilpailuissa ja/tai rodunomaisissa kokeissa.
- Jalostukseen käytettävää koiraa suositellaan esitettäväksi ensisijaisesti rotujärjestön erikoisnäyttelyssä, josta saatu arvosana "Hyvä" (2. palkinto) on riittävä jalostukseen.
- Jokaiselle pennunostajalle suositellaan antamaan mukaan "Siperianhusky -rekikoira" -kirja
- Jalostuskoirien alin suositeltava ikä astutushetkellä on kaksi vuotta (24 kk).

Käytännössä uroksen tai nartun jalostukseen suositeltava alaikäraja määräytyy siten, että sen terveys on voitu todeta hyväksi ja sitä on voitu jo riittävästi testata valjakkotyössä - tarkoittaen vähintään kahta ajokautta, jolloin uros tai narttu on iältään noin 2 - 3 vuotias.

Rotujärjestön pentuvälitykseen ei oteta pentueita, joiden jompi kumpi tai molemmat vanhemmat ovat astutushetkellä olleet alle 24 kuukauden ikäisiä.

6.6 Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Tavoitteiden toteutumista seurataan vuositasolla laadittavien tilastojen avulla. Tilastojen aktiivinen seuranta on erityisen tärkeää. Kaikki jalostukseen liittyvä tilastotieto julkaistaan vuosittain rotujärjestön Siperianhusky-lehdessä ja internetsivuilta, viisivuositilastotiedot kootaan suuremmaksi kokonaisuudeksi. Viisivuositilastojen avulla havaitaan tavoiteohjeen mahdolliset muutostarpeet ja tavoitteita voidaan tarkistaa.

Ohjelmaan kirjattujen jalostuksen tavoitteiden tulee pysyä jatkossakin rodun kehityksen tasalla.

Tilastoja laaditaan mm. seuraavista:

- populaation sukusiitosasteen keskiarvo ja yksittäisten pentueiden sukusiitosaste
- tehollinen populaatiokoko ja populaation kokonaiskehitys
- rekisteröinnit ja jalostuskoirien jälkeläismäärät
- jalostuskoirien ikä ja sukupolvenväli
- kasvattajien toiminta (pentueet/pentumäärät)
- terveystilastot
- rodunomaisten kokeiden käyntimäärät ja arvostelujakaumat
- näyttelykäyntien määrät ja arvostelujakaumat

Mikäli tässä JTO:ssa ilmenee kehittämisen tai muutoksen tarpeita, jalostusneuvonta laatii siitä muutosesityksen rotujärjestön hallitukselle ja yhdistyksen vuosikokouksessa käsiteltäväksi.

Rotujärjestö on velvollinen huomioimaan JTO:n tavoitteet vuotuista toimintasuunnitelmaansa laatiessaan.

7. Lähteet

- Siperianhusky -rekikoiria (1, 2 ja 3 painos, jossa laaja lähdeluettelo)
- Siperianhusky-lehtien vuosikerrat 1968-2005
- ISHC presents: The Siberian Husky (1st, 2nd, 3rd editions)
- ISHC:n lehtien vuosikerrat Lehdessä julkaistut Bob Thomasin historialliset artikkelit
- Douglas W. Willet The Seppala Siberian
- Lorna Coppinger The World of Sleddogs - From Siberia to Sport Racing
- L. Demidoff & M. Jennings The Complete Siberian Husky
- Michael Jennings The New Complete Siberian Husky
- L.H. Foley & R. Thompson The Siberian Husky
- Raymond Thompson SEPPALA's Saga of the Sled Dog (osat I ja II)
- Waldemar Bogoras The Chuchee, 1904 The Jesup North Pasific Expedition Vol VII osat I-III
- Waldemar Jochelson The Jukagires
- AE Nordeskiöld Vegan Matka Asian ja Europan Ympäri, osat I ja II, 1881
- Sakari Pälsi Pohjankävijän päiväkirja
- Hanna Salonen Rotukoirilla esiintyvien sairauksien kartoitus FCI ryhmä 5 Kotieläinhygienian julkaisuja 28 Helsingin Yliopisto

8. Liitteet

- 8.1 Rodulla kirjallisuudessa esiintyvät sairaudet ja lähdeluettelo (s. 30-31)
- 8.2 Siperianhuskyjen suku- ja jalostuslinjat -kaavio (s. 32-33)
- 8.3 Siperianhuskyn rotumääritelmä selityksineen (s. 34-38)
http://www.siperianhusky.fi/jalostus/sh_rotumaaritelmat/shrotum_95.html
http://www.siperianhusky.fi/jalostus/sh_rotumaaritelmat/selitys.html
- 8.4 SHS:n jalostusneuvonnan työohjeet (s. 39)
<http://www.siperianhusky.fi/jalostus/toimohje.html>
- 8.5 Siperianhuskyn valionarvosäännöt (s. 40-41)
http://www.siperianhusky.fi/jalostus/sh_rotumaaritelmat/valioarvo.html
- 8.6 Rekikoirien kilpailu- ja koesäännöt (s. 42-43, 44-48)
<http://www.siperianhusky.fi/koesaannot/kilpsaannot.html>
<http://www.siperianhusky.fi/koesaannot/koesaac.html>
- 8.7 Koiranjalostuksen keskeiset asiat
<http://www.kennelliitto.fi/FI/Jalostus/Koiranjalostuksen+keskeiset+asiat.htm>
- 8.7.1 Eläinsuojelulaki ja -asetus, Lemmikkieläinten jalostusta koskeva päätöslauselma
<http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/50109498-FF89-4643-8B92-E07C7C6EA6A4/1272/ElainsuojelulakijaasetusLemmikkielaintenjalostusta.pdf>
- 8.7.2 Ohjelman laadinta ja hyväksyminen -prosessikaavio
<http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/0E3154E3-FD3F-4AE1-A23F-FD98894FD9C2/0/JTOohje.pdf>
- 8.7.3 Ohjelman mallirunko
<http://www.kennelliitto.fi/NR/rdonlyres/B357B42C-1EA0-4E79-AD5B-ACADCD21F093/0/JTOMalli.pdf>

Liite 8.1

Rodulla kirjallisuudessa esiintyvät sairaudet ja lähdeluettelo

- Degeneratiivinen myelopatia [11]
- Demodikoosi eli sikari- tai karvatuppipunkkioireyhtymä [15]
- Discoidi lupus erythematosus eli DLE [2,7]: immuunivälitteinen ihosairaus.
- Distichiasis [2]
- Ektooppinen ureter [2,11]: kuuluu rotuihin, joilla kohonnut esiintymistiheys. Vialla arvellaan olevan geneettinen tausta, mutta periytymismekanismi on epäselvä.
- Entropion [5,7,11] Silmäluomen sisäänpäinkiertyminen
- Eosinofiilinen granulooma [4,6]
- Eosinophilic bronchopneumopathy [16,17,18] Eosinofiilinen keuhkoputkien ja keuhkojen sairaus
- Epilepsia [2,10,6] kaatumatauti
- Glaukooma [2,5,9,11,13,15]: esiintyy sekä primääri- että sekundaariglaukoomaa. Primäärinen glaukooma johtuu siperianhuskyilla yleensä kammiokulman epämuodostumasta. Australialaisessa tutkimuksessa esitettiin, että silmän sinisellä värillä ja suljetulla kammiokulmalla on jokin yhteys. Vian perinnöllisyyttä ei ole vahvistettu. Kyseisessä australialaisessa tutkimuksessa oli hyvin pieni otos (40 yksilöä), joten päätelmä silmän sinisen värin ja suljetun kammiokulman yhteydestä on ehkä liian hätäinen.
- Hemofilia A eli hyytymistekijä VIII:n puutos [2,11]: periytyy x-kromosomisesti resessiivisesti
- Hemofilia B eli hyytymistekijä IX:n puutos [11]: periytyy x-kromosomisesti resessiivisesti.
- Hypotyreoosi [11] kilpirauhasen vajaatoiminta
- Kastratioiresponsiivinen dermatoosi [1,2,7]
- Katarakta eli HC [1,2,5,7,11,13,6] harmaa kaihi
- Kornean lipidoosi [2]
- Kornean strooman ja/tai epiteelin dystrofia [1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14]: sarveiskalvon strooman ja/tai epiteelin rappeuma. Sarveiskalvon sameus. Muihin rotuihin verrattuna siperianhuskyilla sairaus on usein lievä ja itsestään paraneva. Sillä on harvoin kliinistä merkitystä. Se voi johtua myös sekundaarisesti hypotyreoosista. Periytyy autosomisesti resessiivisesti.
- Krooninen pinnallinen keratiitti (pannus) [13]
- Larynxparalyysi [2,11] oireet voivat tulla jo kuuden viikon ikäiselle, mutta yleensä vasta treenauksessa olevalle koiralle. Perinnöllisyyttä ei ole todistettu.
- Linssiluksaatio [1]
- Lonkkanivelen dysplasia eli HD [11]
- Luomikasvaimet [13]
- Patellaluksaatio [11] polvinivelen sijoiltaan meno
- Persistoiva hyperplastinen primaarilasiainen eli PHPV [5]
- Persistoivat pupillamembraanit eli PPM [13]
- Piilokiveksisyys [11] kuuluu rotuihin, joilla kohonnut esiintymistiheys. Vika periytyy joillain eläinlajeilla autosomisesti resessiivisesti.
- Progressiivinen retinan atrofia eli PRA [2,5,7,11,13]: siperianhuskeilla PRA harvinainen ja ilmenee myöhemmässä iässä kuin muilla roduilla. Muista tunnetuista PRA muodoista eroten PRA periytyy siperianhuskeilla X-kromosomisesti resessiivisesti [10,6].
- Sinkkiresponsiivinen dermatoosi [1,7] sinkin puutteellisen imeytymisen (suolesta) aiheuttama ihosairaus. Vika on joko perinnöllinen (varsinkin rekikoiraroduilla) tai ravinnon epätasapainosta johtuva. Esimerkiksi kalsium, rauta, tina, kupari ja fytaatit (kasvisokerit) alentavat sinkin imeytymisastetta.
- Synnyttäminen sydänvika [2]: kammioväliseinän aukko (ventricular septal defect).
- Trakean dysplasia [11]
- Uveiitti [2,5]: infektiivinen tai immuunivälitteinen. Joidenkin oftalmologien mielestä uveittia ilman depigmentaatiotakin (kts.alla) esiintyisi siperianhuskyilla kohonneella esiintymistiheydellä verrattuna muihin rotuihin.
- Vogt-Koyanagi-Harada -syndrooman kaltainen tauti eli uveodermatologinen syndrooma eli vitiligo ja uveiitti -syndrooma [1,5,11,13]
- von Willebrandin tauti [2,7,11] eri vWd muodoilla eri periytymismekanismieja, yleisin on autosominen epätäydellisellä penetranssilla. Tauti ei muodosta ongelmaa siperianhuskyilla.

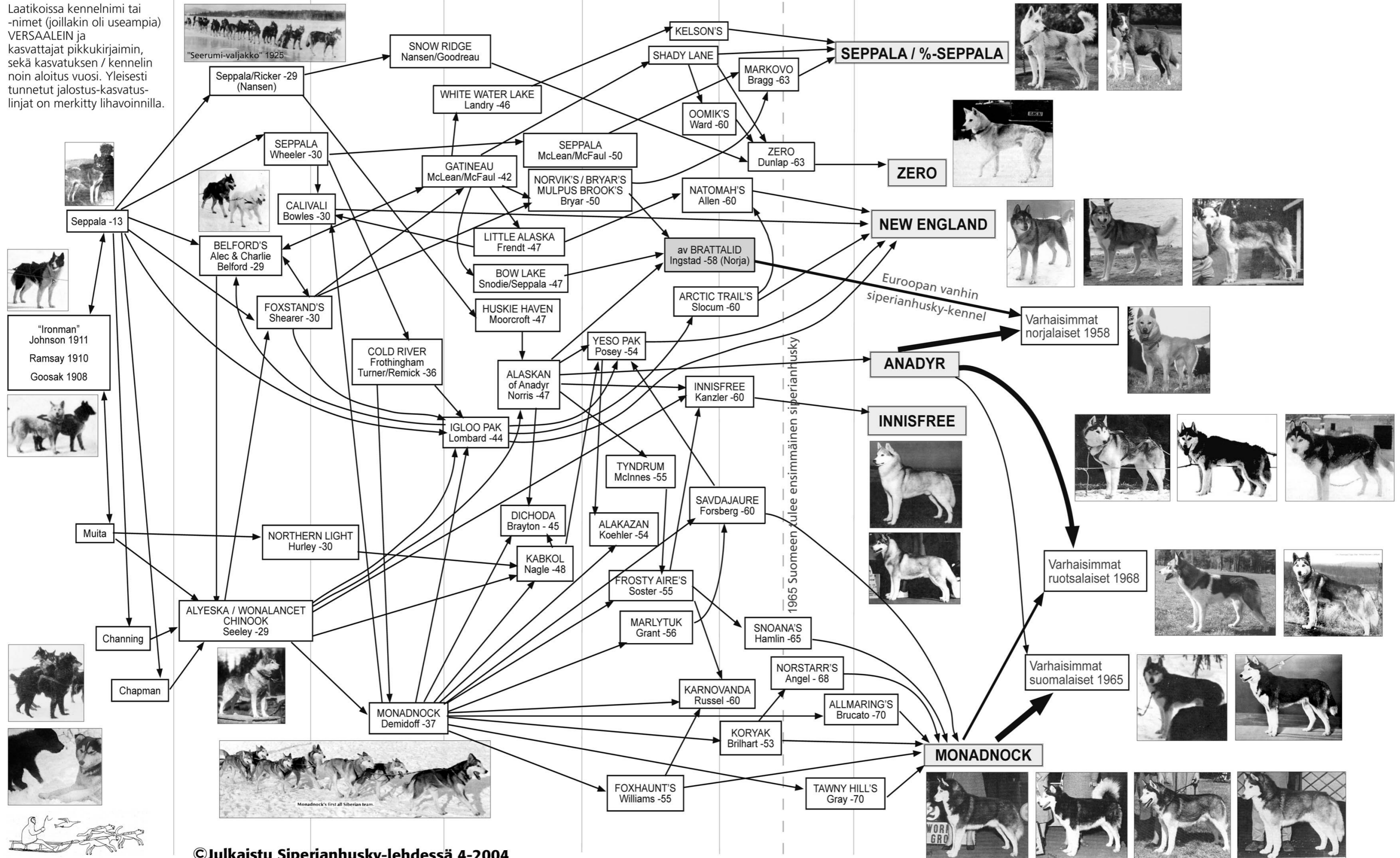
Lähdeluettelo

- [1] Birchard, S.J. & Sherding, R.G. Saunders Manual of Small Animal Practice. W.B. Saunders Co. Philadelphia 1994. s. 313, 316, 318, 327, 1198, 1209, 1211.
- [2] Clark, R.o. & Stainer, J.R. Medical & Genetic Aspects of Purebred Dogs. Forum Publications, Inc. Fairway, Kansas 1994. s. 501-505, 650-651.
- [3] Cooley, P.L. and Dice, P.F.: Corneal dystrophy in the dog and cat. Vet Clin No Am 20:681-692, 1990.
- [4] Dice, P.F.: Corneal endothelial-epithelial dystrophy in the dog. Am Coll Vet Ophthalmol 7:36, 1976.
- [5] Genetics Committee of the American College of Veterinary Ophthalmologists. Ocular Disorders presumed to be inherited in Purebred Dogs. ISBN 0-96-35163-2-0. 3th Ed. 1999.
- [6] ISHC Presents The Siberian Husky 3rd Ed. 1994 s.132-137
- [7] Kirk, RW. & Bistner, SI. Handbook of Veterinary Procedures & Emergency Treatment. 6th Ed. WB. Saunders Co. Philadelphia 1995. s. 840.
- [8] Murphy, C.J. 1992. Disorders of the cornea and sclera. In R.. Kirk and J.D. Bonagura (eds.) Current Veterinary Therapy XI Small Animal Practice, p. 1101-1111. WB Saunders Co., Toronto
- [9] Miller, P.E. 1995. Glaucoma. In J.D. Bonagura and R.W. Kirk (eds.). Kirk's Current Veterinary Therapy XII Small Animal Practice, p. 1265-1272. W.B. Saunders Co., Toronto.
- [10] Mykkänen, R Siperianhusky on aito rekikoira vain täällä pohjantähden alla. Koiramme 1-2/1998. Suomen Kennelliiton julkaisu. s. 28-35.
- [11] Svenska kennelklubben. Sund Hundavel - genetiska anomalier hos hundar. Utg. 2. Mars 1996. Kap. C. s. 197-202.
- [12] Waring, G. O.; MacMillan, A; Reveles, P.: Inheritance of crystalline corneal dystrophy in Siberian Huskies. J Am Anim Hosp Assoc 22:655, 1986.
- [13] Whitley, D. Focusing on Eye Disorders among Purebred dogs. Vet. Med. 1988, 83: 50-63.
- [14] Whitley, D.: Canine cornea. In. Gelatt KN, editor. Veterinary Ophthalmology 2nd ed. Pages 307-356; 1991.
- [15] Wikström, B. Koiran sairaudet. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Hämeenlinna 1995. s. 106; 200.
- [16] Rajamäki Minna M. Tissue Inflammation In Canine Pulmonary Eosinophilia With Special Reference To Matrix Metalloproteinases, Department of Clinical Veterinary Sciences Section of Medicine Faculty of Veterinary Medicine University of Helsinki Finland
- [17] Clercx C: Is canine eosinophilic bronchopneumopathy an asthmatic disease?, 12th ECVIM-CA Conference, VIN, 2002.
- [18] Clercx C, Peeters D, German AJ, Khelil Y, McEntee K, Vanderplasschen A, Schynts F, Hansen P, Detilleux J, Day MJ: Eosinophilic bronchopneumopathy in dogs. J Vet Intern Med 14:282-291, 2000
- [19] Egenvall, Bonnet, Olson & Hedhammar 2000. Gender, age, breed and geographic pattern of morbidity and mortality in insured dogs during 1995 and 1996. Veterinary Record 146: 519-525

Liite 8.2 Siperianhuskyjen suku- ja jalostuslinjat

Rotumääritelmän tarkistusvuodet	1920	1930	1940	1950	1960	1965	1970	1980	1990	2000
		Rotumääritelmä 1930	1938	1941					1991	
						•1966 FCI hyväksyi siperianhuskyrodun	1971			
	USAn rekisteröinnit:	noin 20		noin 50	noin 100		noin 8000	noin 20000	noin 26000	noin 17000

Laatikoissa kennelnimi tai -nimet (joillakin oli useampia) VERSAALEIN ja kasvattajat pikkukirjaimin, sekä kasvatuksen / kennelin noin aloitus vuosi. Yleisesti tunnetut jalostus-kasvatuslinjat on merkitty lihavoinnilla.

©Julkaistu Siperianhusky-lehdessä 4-2004